

Απ' άκρου εις άκρον

Διαδρομή πεζοπορίας - ποδηλασίας στο παραλιακό
μέτωπο του Αγγελοχωρίου Θεσσαλονίκης

Δημήτρης Δανιήλ-Δάμτσας

Απ' άκρου εις άκρον
Διαδρομή πεζοπορίας - ποδηλασίας στο παραλιακό
μέτωπο του Αγγελοχωρίου Θεσσαλονίκης

From end to end
Hiking - cycling route on the coastal
front of Angelochori, Thessaloniki

Φοιτητής
Δημήτρης Δανιήλ-Δάμτσας

Επιβλέπουσα διδάσκουσα
Κορνηλία Φιλοξενίδου

Ιωάννινα, Φεβρουάριος 2025

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Πολυτεχνική Σχολή
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

ABSTRACT

The area of Angelochori, a village near Thessaloniki, is the subject of this study. It includes two capes, one rocky and the other sandy, and a lagoon with a saltworks, which, along with its wetlands, is part of the Natura 2000 network. The area is characterized by the rich biodiversity of its habitats, as well as its cultural heritage, with significant historical monuments such as the Angelohori lighthouse, the Ottoman fortress, and the German machine gun nests and bunkers. Despite its natural and cultural value, the area remains underdeveloped in terms of tourism due to the lack of necessary infrastructure for a welcoming and accessible visit.

This study proposes the creation of a hiking and cycling route along the coastline from Cape Tuzla to Cape Megalo Emvolo, with a total length of approximately 2.5 kilometers. Through a temporary and environmentally friendly design, the route will highlight the natural and cultural values of the area, making them accessible to the general public. The intervention includes constructions such as pedestrian bridges to connect the areas, seating areas, viewpoints, and recreational spaces, all while respecting the natural landscape.

The development of the route and associated infrastructure aims to enhance the tourism potential of the area, showcasing its environmental and cultural characteristics. The route will offer visitors the opportunity to enjoy the natural landscape and participate in local events such as concerts, presentations, workshops, and exhibitions, as well as other activities like horseback riding, water sports, birdwatching, and more.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η περιοχή του Αγγελοχωρίου, χωριό κοντά στη Θεσσαλονίκη, αποτελεί αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας. Ενσωματώνει δύο ακρωτήρια, το ένα πετρώδες και το άλλο αμμώδες, και λιμνοθάλασσα με αλυκή, η οποία μαζί με τους υγροτόπους της είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από την πλούσια βιοποικιλότητα των οικοτόπων της, καθώς και για την πολιτιστική της κληρονομιά, αφού σε αυτή συναντάμε σημαντικά ιστορικά μνημεία όπως τον φάρο Αγγελοχωρίου, το οθωμανικό φρούριο και τα γερμανικά πολυβολεία και μπουνκερ. Η περιοχή, παρά τη φυσική και πολιτιστική της αξία, παραμένει υποβαθμισμένη τουριστικά, λόγω της έλλειψης των απαραίτητων υποδομών για μία φιλόξενη και προσβάσιμη περιήγηση σε αυτή.

Η παρούσα μελέτη προτείνει τη δημιουργία μιας διαδρομής πεζοπορίας και ποδηλασίας κατά μήκος της ακτογραμμής από το ακρωτήριο Τούζλα έως το ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο, συνολικού μήκους περίπου 2,5 χιλιομέτρων, η οποία, μέσα από έναν εφήμερο χαρακτήρα και φιλικού προς το περιβάλλον σχεδιασμό, θα αναδείξει τις φυσικές και πολιτιστικές αξίες της περιοχής, καθιστώντας τις προσβάσιμες στο ευρύ κοινό. Η παρέμβαση περιλαμβάνει κατασκευές, όπως γέφυρες πεζών για τη σύνδεση των περιοχών, καθιστικά, σημεία θέασης, και χώρους αναψυχής, με σεβασμό στο φυσικό τοπίο.

Η ανάπτυξη της διαδρομής και των συναφών υποδομών στοχεύει να ενισχύσει το τουριστικό στοιχείο της περιοχής, αναδεικνύοντας τα περιβαλλοντικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της. Η διαδρομή θα προσφέρει στους επισκέπτες τη δυνατότητα να απολαύσουν το φυσικό τοπίο και να συμμετάσχουν σε τοπικές εκδηλώσεις όπως συναυλίες, παρουσιάσεις, εργαστήρια και εκθέσεις, και λοιπές δραστηριότητες, όπως ιππασία, θαλάσσια σπορ, παρατήρηση πουλιών κ.ά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

A.1. Εισαγωγή.....	σελ.8
A.2. Γενικές πληροφορίες περιοχής.....	σελ.10
A.3. Χάρτης περιοχής με διαδρομές πρόσβασης και σημεία ενδιαφέροντος.....	σελ.12
A.4. Δραστηριοποίηση.....	σελ.14
A.5. Γεωλογικά χαρακτηριστικά - εφήμερος σχεδιασμός.....	σελ.18

B. ΠΡΟΤΑΣΗ

B.1. Γενικό πλάνο της πρότασης για την αναβάθμιση της περιοχής.....	σελ.22
B.2. Οι 3 πυρήνες - πόλοι έλξης της περιοχής.....	σελ.24
α. Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής.....	σελ.24
β. Ακρωτήρι Μεγάλο Έμβολο.....	σελ.26
γ. Λιμνοθάλασσα και ακρωτήρι Τούζλα.....	σελ.27

Γ. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Γ.1. Γενική κάτοψη και είδη διαδρομής.....	σελ.28
Γ.2. Το επίγειο τμήμα της διαδρομής.....	σελ.30
α. Τα πλατώματα στο λιμάνι Αγγελοχωρίου.....	σελ.32
β. Το καθιστικό με αναψυκτήριο και wc στο Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής.....	σελ.34
γ. Το καθιστικό στις εκβολές της λιμνοθάλασσας Αγγελοχωρίου.....	σελ.42
Γ.3. Το υπέργειο τμήμα της διαδρομής.....	σελ.44
α. Η γέφυρα στο ακρωτήρι Μεγάλο Έμβολο.....	σελ.46
β. Η γέφυρα και το παρατηρητήριο στη λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου.....	σελ.58
γ. Η προβλήτα στο ακρωτήρι Τούζλα.....	σελ.66

Α. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Α.1. Εισαγωγή

Παρατηρώντας την ευρύτερη περιοχή του Θερμαϊκού γρήγορα διαπιστώνουμε ομοιότητες στα γεωλογικά χαρακτηριστικά της ακτογραμμής του. Έναν αριθμό ακρωτηρίων, σε μερικά εκ των οποίων εντοπίζονται λιμνοθάλασσες και κατά συνέπεια αποτελούν περιοχές Natura 2000. Δύο από αυτά μαζί με την λιμνοθάλασσα που εμπεριέχουν βρίσκονται στην περιοχή του Αγγελοχωρίου, η οποία αποτελεί περιοχή μελέτης της παρούσας εργασίας. Το **Αγγελοχώρι** βρίσκεται 30 χιλιόμετρα από τη Θεσσαλονίκη, στο νοτιοδυτικό τμήμα του νομού, πάνω στο ακρωτήριο Καραμπουρνού ή αλλιώς Μεγάλο Έμβολο. Είναι ένα παραθαλάσσιο χωριό με ιστορία που φτάνει μέχρι και την εποχή της Τουρκοκρατίας. Ως το 1927, μάλιστα, ήταν γνωστό με το τουρκικό του όνομα Σοφουλάρ.

1. Λιμνοθάλασσα και αλυκές Αγγελοχωρίου, και ακρωτήριο Τούζλα στο βάθος.

2. Λιμάνι Αγγελοχωρίου, Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής και ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο.

A.2. Γενικές πληροφορίες περιοχής

Στην περιοχή είναι έντονο το **φυσικό στοιχείο**. Εκεί θα συναντήσει κανείς αμμώδεις παραλίες, λιμνοθάλασσα με υδροβιότοπο και άλλα είδη βιότοπων γύρω της, αλυκές, και τα δύο ακρωτήρια.

Η προστατευόμενη περιοχή Natura **Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου** εντοπίζεται στο χερσαίο τμήμα των ακρωτηρίων Μεγάλο Καραμπουρνού και Τούζλα. Είναι σημαντική και για τα διαφορετικά είδη **οικοτόπων** που φιλοξενεί καθώς και την πλούσια χλωρίδα και πανίδα που αναπτύσσεται σε αυτά. Αν και μικρή σε έκταση, η περιοχή αυτή φιλοξενεί πλούσια **βιοποικιλότητα**. Έχουν παρατηρηθεί 200 είδη πουλιών, κάποια από τα οποία σπάνια και απειλούμενα. Παράλληλα, στην περιοχή έχουν καταγραφεί 13 είδη ερπετών και αμφιβίων και 10 είδη θηλαστικών.

Η λιμνοθάλασσα, με τα παράκτια αλμυρά έλη στη νότια όχθη της, χωρίζεται από τη θάλασσα από μία στενή αμμώδη ακτή και συνδέεται με αυτή με μία κεντρική τεχνητή συνδετική τάφρο. Στο βόρειο τμήμα της έχει δημιουργηθεί **αλυκή**, η οποία λειτουργεί και παράγει αλάτι τουλάχιστον από το 1902. Η αλυκή, παρόλο που είναι ένα τεχνητό οικοσύστημα, αποτελεί πολύτιμο τμήμα του υγροτοπικού συμπλέγματος. Περιορίζει την ανθρώπινη όχληση, εφοδιάζει με ύδατα την περιοχή και συντηρεί οργανισμούς.

3. 4. Ορνιθοπανίδα λιμνοθάλασσας Αγγελοχωρίου.

Πέρα από τη φυσική ομορφιά της περιοχής, έντονη είναι και η **πολιτιστική σημασία** της λόγω του φάρου, του οθωμανικού φρουρίου, του γερμανικού μπούνκερ και των πυροβολείων που συναντάμε στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο.

Ο **φάρος** Αγγελοχωρίου κατασκευάστηκε το 1864 από Γαλλική εταιρεία ύστερα από αίτημα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, η οποία ήθελε να αξιοποιήσει την τεχνολογική πρόοδο της εποχής ώστε να ενισχύσει τη ναυσιπλοΐα προς και από τον Θερμαϊκό. Το οικοδόμημα έχει ύψος 10,5 μέτρα από το έδαφος και 32 μέτρα από τη στάθμη της θάλασσας. Στέκει πάνω στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο και είναι ένας από τους 27 φάρους της ελληνικής επικράτειας που έχει κηρυχθεί διατηρητέο μνημείο Νεότερης Βιομηχανικής Κληρονομιάς.

5. Οθωμανικό φρούριο, μπούνκερ και φάρος στο ακρωτήρι Μεγάλο Έμβολο.

Το **Οθωμανικό οχυρό** οικοδομήθηκε την περίοδο 1883-1885, σχεδόν δίπλα στον φάρο, από μηχανικούς που ήρθαν στο Αγγελοχώρι από την Αυστρο-Ουγγρική Αυτοκρατορία κατόπιν παραγγελίας των Οθωμανικών αρχών καθώς έκριναν ότι το σημείο ήταν μεγάλης στρατηγικής σημασίας, τόσο για τον έλεγχο του Θερμαϊκού, όσο και για την κίνηση προς και από τη Θεσσαλονίκη. Δίπλα στο οχυρό σώζεται σήμερα και το καταφύγιο-πολυβολείο τύπου **μπούνκερ** που έφτιαξαν εκεί οι Γερμανοί το 1940, καταλαμβάνοντας την περιοχή στα πλαίσια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Πιο κάτω, κατά μήκος του ακρωτηρίου συναντάμε και τα 2 **Γερμανικά πολυβολεία**.

Ως ταξιδιωτικός προορισμός, παρά την φυσική ιδιομορφία και την πολιτιστική του αξία παραμένει μάλλον ανεξερεύνητος για όσους δεν προέρχονται από τις γύρω περιοχές. Σε αυτό σίγουρα συμβάλει και το γεγονός ότι οι απαραίτητες υποδομές, που θα καθιστούσαν μια επίσκεψη στο μέρος φιλόξενη και προσβάσιμη, είναι ελλιπής. Παρ' όλ' αυτά, η περιοχή παρουσιάζει αναμφισβήτητα μεγάλο ενδιαφέρον δραστηριοποίησης και θα μπορούσε να αποτελέσει μια ιδανική πορεία πεζοπορίας σε ένα, ταυτόσημο με την νέα παραλία Θεσσαλονίκης παραλιακό μέτωπο (γύρω στα 2.5 με 3 χιλιόμετρα).

Α.3. Χάρτης περιοχής με διαδρομές πρόσβασης και σημεία ενδιαφέροντος

6. Παρατηρητήριο πουλιών στη λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου.

Η αμμώδεις παραλίες του χωριού προσελκύουν επισκέπτες για κολύμπι, ξεκούραση καθώς και για θαλάσσια σπορ όπως σερφ και ιστιοπλοΐα. Τα θαλάσσια σπορ ενισχύονται και από τον όμιλο που υπάρχει στην περιοχή. Οι λουόμενοι έχουν την επιλογή να επισκεφτούν και το Riviera Beach Bar το οποίο βρίσκεται στο ακρωτήριο Τούζλα και προσελκύει μεγάλο αριθμό επισκεπτών τους καλοκαιρινούς μήνες για κολύμπι, φαγητό καθώς λειτουργεί και σαν κέντρο δεξιώσεων. Για φαγητό προσφέρεται επίσης η ταβέρνα που υπάρχει μπροστά στην παραλία μόλις φτάσει κάποιος στο λιμάνι Αγγελοχωρίου. Στην περιοχή ακόμα θα συναντήσει κανείς κτήμα αλόγων - ιππασίας και παρατηρητήριο πουλιών στα νοτιοανατολικά της λιμνοθάλασσας για τους φυσιοδίφες επισκέπτες ώστε να κάνουν βόλτα στους βιότοπους της περιοχής και να παρατηρήσουν την πλούσια ορνιθοπανίδα.

7. Riviera Beach Bar στο ακρωτήριο Τούζλα.

Την παγκόσμια μέρα του φάρου η περιοχή στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο γίνεται ανοιχτή στο κοινό, με αποτέλεσμα να δίνεται δυνατότητα στον επισκέπτη να κάνει βόλτα στον φάρο, το Οθωμανικό οχυρό, στο Γερμανικό μπούνκερ και τα 2 πυροβολεία. Παλιότερα η περιοχή ήταν προσβάσιμη στον κόσμο όμως αργότερα αποφασίστηκε να μετατραπεί σε κλειστή στο κοινό λόγω της κοντινής στρατιωτικής βάσης Κέντρου Εκπομπής Αγγελοχωρίου. Έκτοτε έχουν γίνει προτάσεις ο χώρος να ξανά γίνει προσβάσιμος στο κοινό χωρίς όμως κάποιο αποτέλεσμα.

8. Ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο.

Αξίζει να αναφερθεί μια μεγάλη εκδήλωση που διοργανώθηκε το 1997 στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο, ανάμεσα στα μνημεία. Το πρόγραμμα περιελάμβανε χορωδιακή μουσική, κονσέρτο για πιάνο, θεατροποιημένη απαγγελία, συναυλία πνευστών, χορό, ροκ συναυλία και εκθέσεις θεατρικών κοστούμιών και φωτογραφίας μεσογειακών χώρων. Ένα εγχείρημα που δηλώνει ότι ο χώρος θα μπορούσε να προσφερθεί ξανά για κάτι αντίστοιχο.

9. 10. 11. Μουσική εκδήλωση του 1997 στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο.

12. Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής στη λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου.

Σημαντικό ορόσημο και πόλος δραστηριοποίησης της περιοχής είναι και το σπίτι του φύλακα της αλυκής το οποίο χτίστηκε το 1952 και χρησιμοποιήθηκε ως οικία από αυτόν και την οικογένειά του. Το σπίτι έμεινε ακατοίκητο το 1966 και εγκαταλείφθηκε εντελώς την δεκαετία του 90. Σήμερα το κτίριο έπειτα από προσπάθειες του δήμου και της συμβολής των κατοίκων της περιοχής έχει ανακαινιστεί και αποτελεί έδρα του Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Αγγελοχωρίου και κέντρο εκδηλώσεων και ανάδειξης πολιτισμού στην περιοχή.

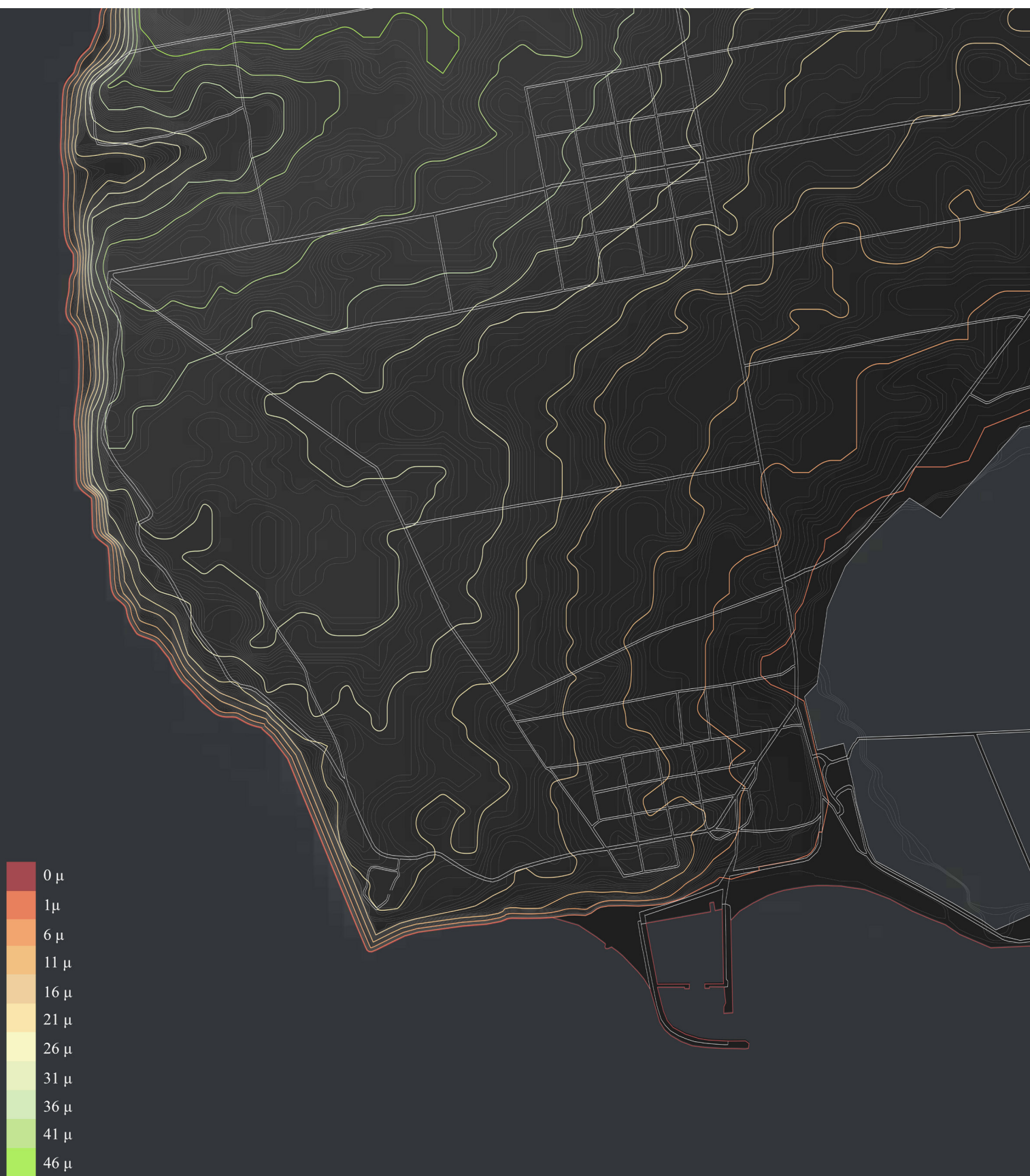

13. 14. 15. Στιγμιότυπα από εκδηλώσεις στο Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής.

Κάποιες εκδηλώσεις που έχουν διοργανωθεί εκεί είναι: βραδιές μουσικής, ποίησης, αφήγησης, αστρονομίας, κινηματογράφου, εκθέσεις φωτογραφίας και ζωγραφικής, εργαστήρια, παρουσιάσεις καθώς και πιο συγκεκριμένες εορτές στα πλαίσια παγκόσμιων ημερών. Οι εκδηλώσεις διοργανώνονται συχνά και με μεγάλη απήχηση από την τοπική κοινότητα και όχι μόνο.

Παρατηρώντας τον χάρτη της περιοχής, οι ισοϋψείς δηλώνουν μια έντονη υψομετρική αύξηση των 15 μέτρων στο ακρωτήρι Μεγάλο Έμβολο ενώ στην περιοχή της λιμνοθάλασσας μέχρι και το ακρωτήρι Τούζλα το υψόμετρο παραμένει στο επίπεδο της θάλασσας.

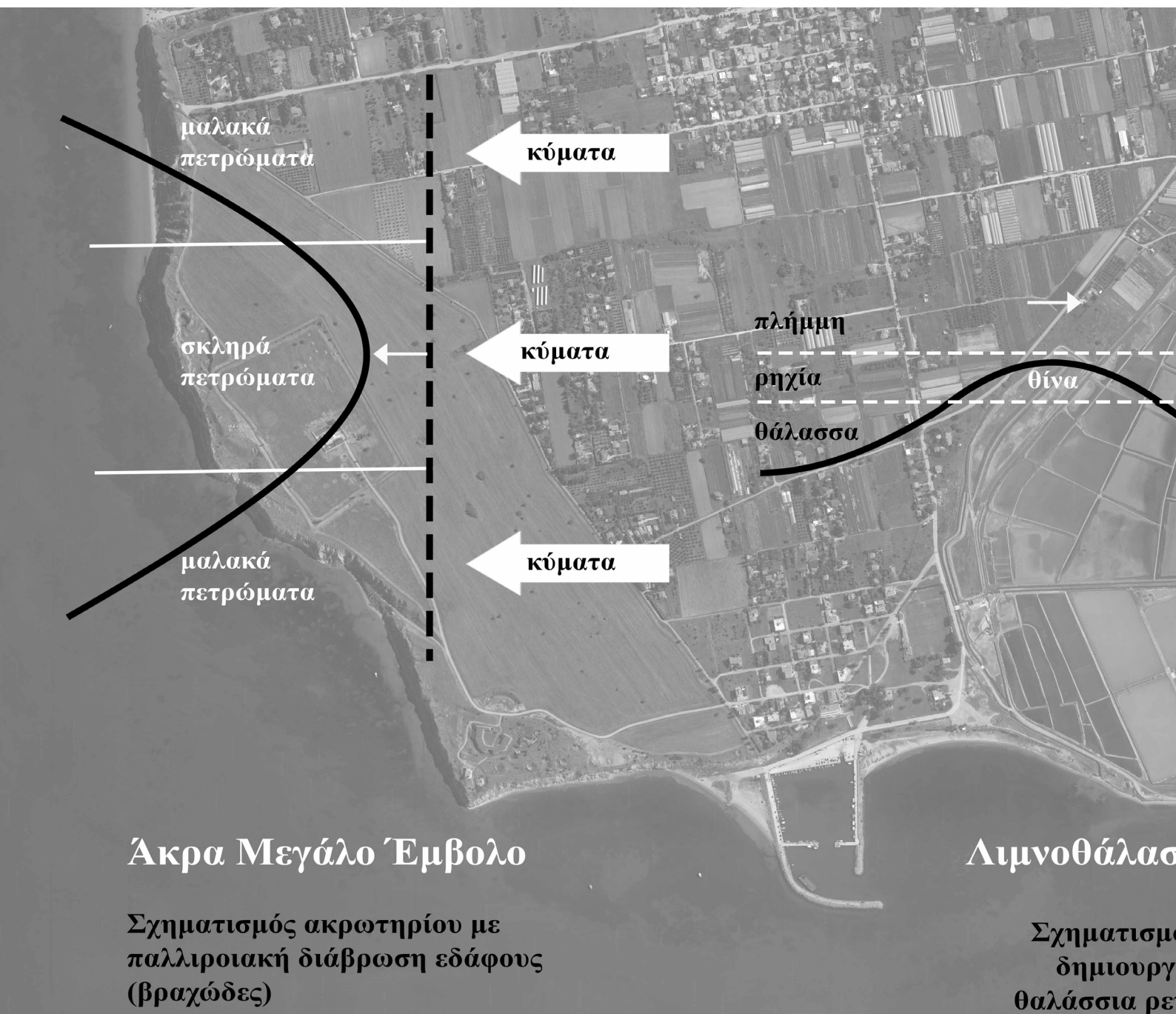
Αναλύοντας την μορφολογία του εδάφους της ακτογραμμής της περιοχής μελέτης προκύπτουν οι εξής διαδικασίες σχηματισμού του:

α. Άκρα Μεγάλο Έμβολο

Αυτό το ακρωτήριο ανήκει στα είδη ακρωτηρίων που σχηματίζονται με την διαδικασία της παλλιροιακής διάβρωσης του εδάφους, κατά την οποία καθώς τα κύματα σκάνε στην ακτή, τα μαλακά πετρώματα του εδάφους υποχωρούν με αποτέλεσμα να αρχίσει να προεξέχει το τμήμα του εδάφους που αποτελείται από σκληρά. Το νέο μυτερό σχήμα που παίρνει η ακτή ονομάζεται ακρωτήριο. Όλη αυτή η διαδικασία γίνεται μέσα σε χιλιάδες χρόνια αναλόγως βέβαια και με την σύσταση και ποιότητα του εδάφους.

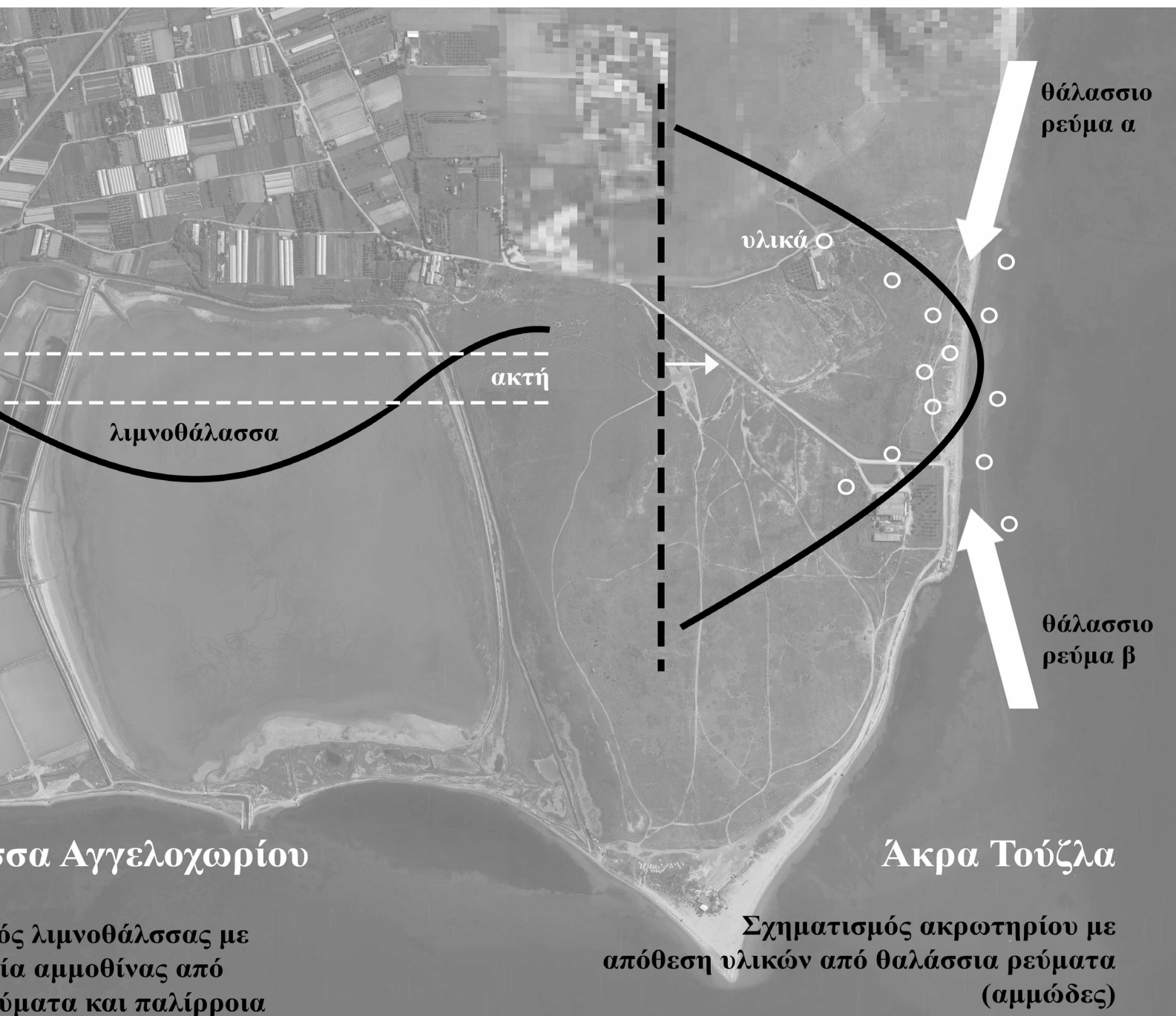
β. Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου

Η λιμνοθάλασσα σχηματίζεται με την απόθεση υλικών που μεταφέρουν τα κύματα σε μια περιοχή στην οποία είναι έντονη η παρουσία θαλάσσιων ρευμάτων. Το υλικό που μαζεύεται με την πάροδο του χρόνου στην περιοχή αρχίζει να δημιουργεί μια νέα νησίδα

λωρίδας εδάφους που ονομάζεται θίνα. Μεταξύ της θίνας και της ακτής εξαιτίας της παλίρροιας αρχίζει να παγιδεύεται σιγά σιγά θαλασσινό νερό. Στην πορεία, όταν η θίνα ξεπεράσει πλέον την επιφάνεια της θάλασσας, το παγιδευμένο νερό μετατρέπεται σε λιμνοθάλασσα.

Μιά δεύτερη διαδικασία σχηματισμού ακρωτηρίου είναι όταν αντίρροπα θαλάσσια ρεύματα αποθέτουν το υλικό που μετααφέρουν σε ένα σημείο της ακτής. Το συσσωρευμένο υλικό αρχίζει να σχηματίζει μια αμμώδης προεξοχή, την γλώσσα ή πούντα, και αποτελεί πλέον ακρωτήριο. Αυτό του είδους ακρωτήρι μπορεί να σχηματιστεί επίσης από ρεύματα του αέρα που κατεβάζουν υλικό (αμμουδιά) απο την ξηρά προς την ακτή και το αποθέτουν αντιστοίχως.

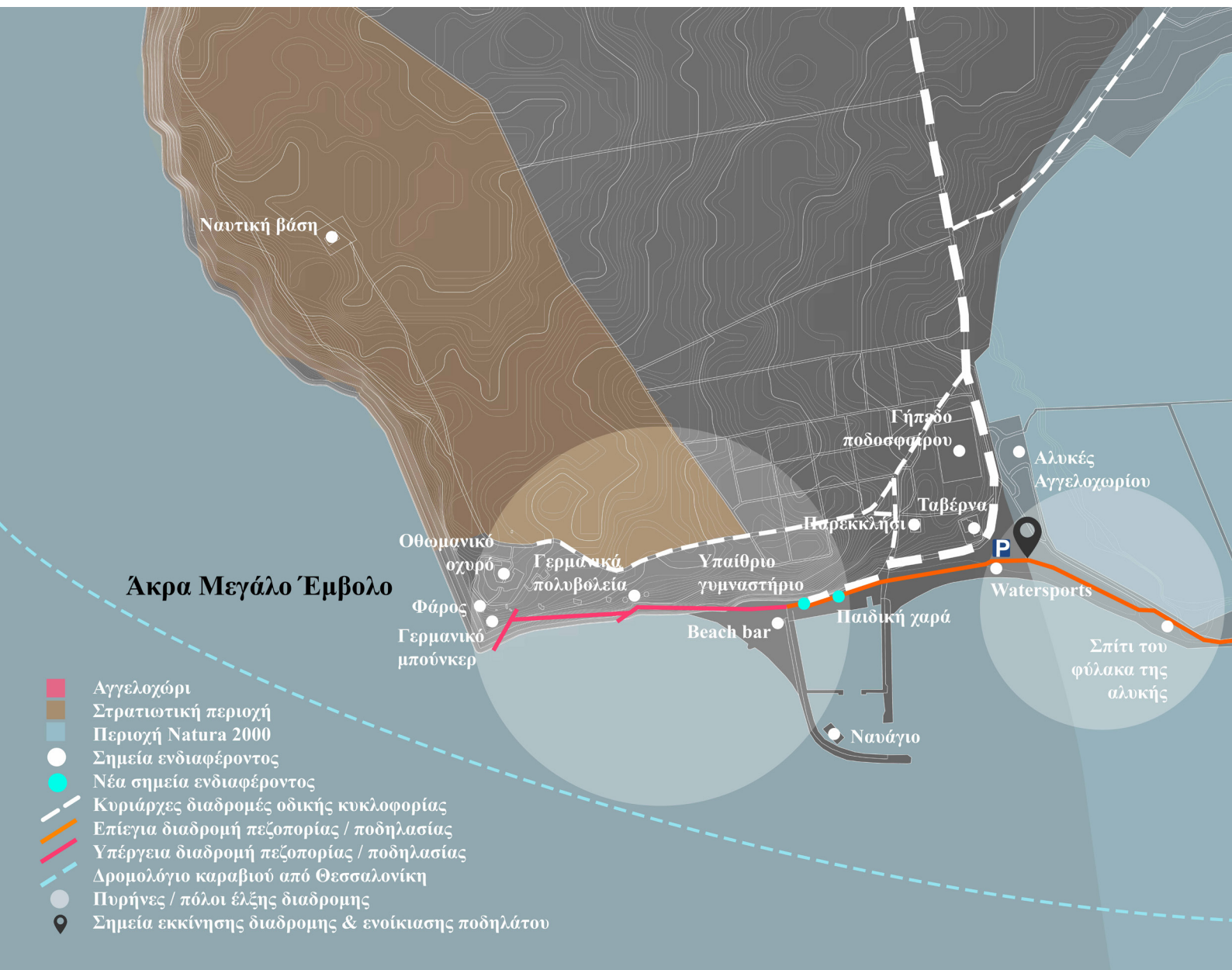

Β. ΠΡΟΤΑΣΗ

B.1. Γενικό πλάνο της πρότασης για την αναβάθμιση της περιοχής

Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα της αποτύπωσης διαπιστώνουμε ότι η περιοχή του Αγγελοχωρίου είναι μια περιοχή όπου επικρατεί το φυσικό στοιχείο, από τη βιοποικιλότητα των οικοτόπων της μέχρι την ποικιλομορφία του εδάφους της και των γεωλογικών της χαρακτηριστικών, καθώς και η πολιτιστική σημασία που την διακατέχει στα ιστορικά μνημεία και τον χαρακτήρα των εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων που διεξάγονται σε αυτή. Στόχος της εργασίας είναι η δημιουργία μιας διαδρομής πεζοπορίας - ποδηλασίας κατά μήκος του παράκτιου μετώπου από το ακρωτήριο Τούζλα μέχρι το ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο, η οποία θα αναδεικνύει τις φυσικές και πολιτιστικές αξίες της περιοχής κάνοντας τες εύκολα προσβάσιμες στο κοινό. Η διαδρομή θα εκτείνεται σε συνολικό μήκος περίπου 2.5 χιλιομέτρων.

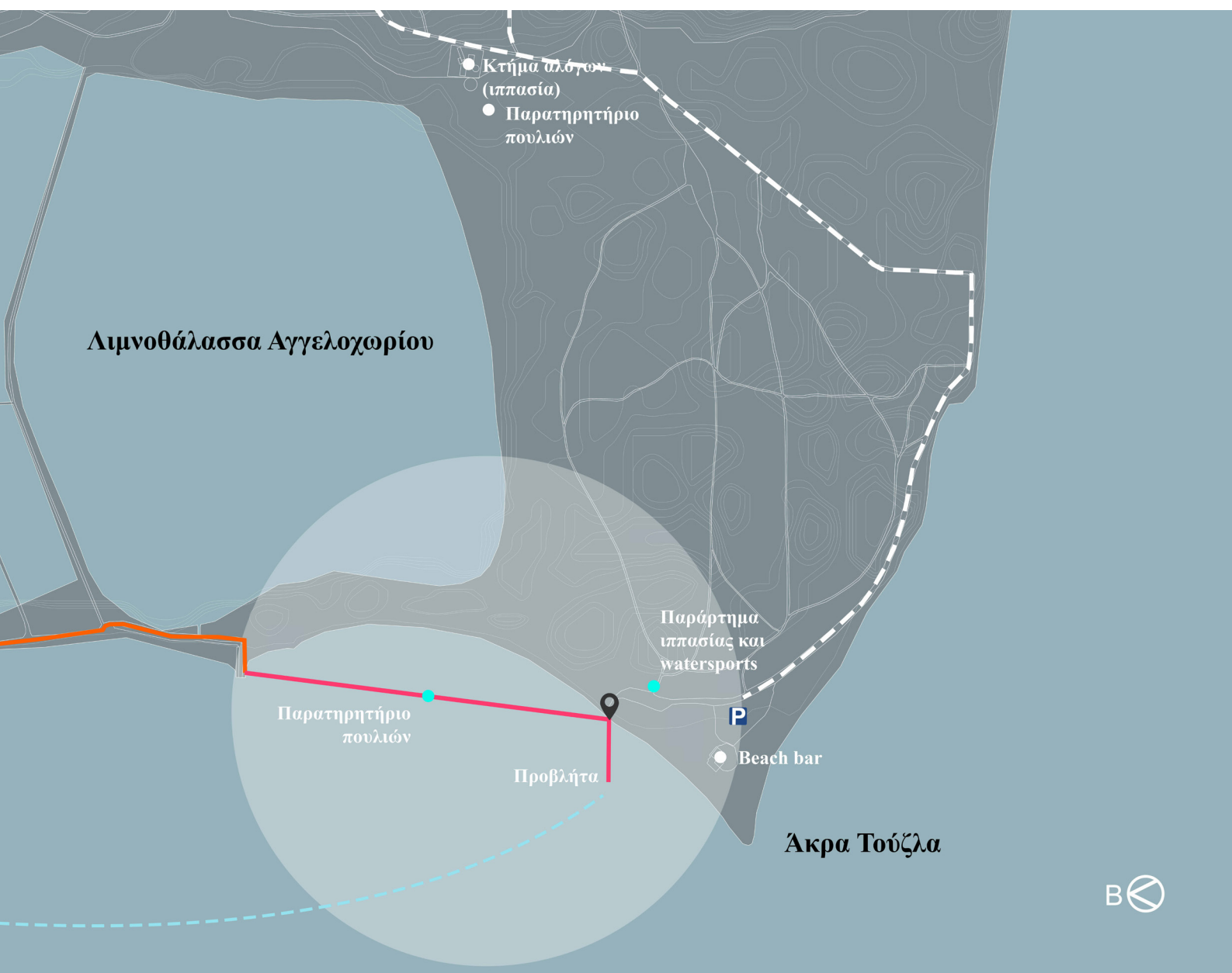
Η πρόσβαση στην παραλία Αγγελοχωρίου και κατά επέκταση στην διαδρομή πεζοπορίας γίνεται από δύο σημεία. Το πρώτο και βασικό, κατεβαίνοντας τον κάθετο δρόμο από το χωριό προς το λιμάνι φθάνοντας στην αλάνα μπροστά από τις αλυκές.

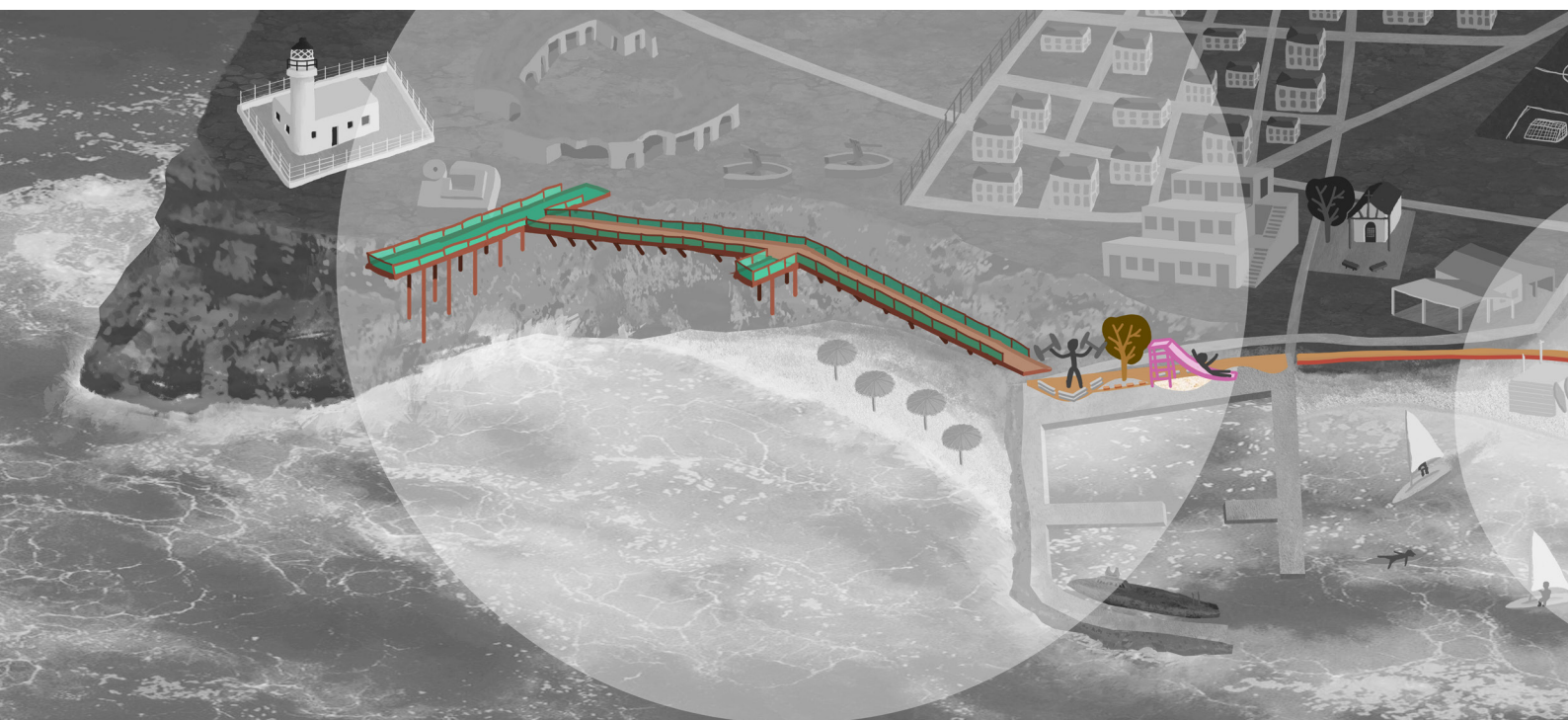

Το δεύτερο από την παραλία στο ακρωτήριο Τούζλα είτε με αυτοκίνητο είτε με καραβάκι με το νέο δρομολόγιο που προστίθεται στο προϋπάρχων τοπικό που κάνει την διαδρομή Θεσσαλονίκη - Περαιά - Νέοι Επιβάτες - Αγία Τριάδα. Την περιοχή εξυπηρετεί επίσης και λεωφορείο. Και τα δύο σημεία θα δίνουν την δυνατότητα για ενοικίαση ποδηλάτου.

Από την γεωλογική ανάλυση επηρεάζεται ο εφήμερος χαρακτήρας της παρέμβασης. Όπως το ίδιο το τοπίο από τα γεωλογικά του χαρακτηριστικά προκύπτει ότι αλλάζει και δεν είναι κάτι σταθερό, έτσι και η ιδέα είναι εφήμερου χαρακτήρα με την έννοια ότι ο σχεδιασμός υπηρετεί το συγκεκριμένο τοπίο στην παρούσα χρονική στιγμή με πρωταρχικό σκοπό να το αναδείξει. Δεν έρχεται δηλαδή σαν κάτι ξένο να παρέμβει στο τοπίο και να το αλλάξει ριζικά. Έτσι, όταν με την πάροδο του χρόνου το τοπίο αλλάξει έτσι και η ιδέα θα προσαρμοστεί εκ νέου σε αυτό σύμφωνα με τα νέα δεδομένα, ή θα ολοκληρώσει τον κύκλο της αφήνοντας το περιθώριο για νέο σχεδιασμό.

Κατά μήκος της διαδρομής διακρίνονται 3 πόλοι έλξης - πυρήνες που λειτουργούν και σαν ορόσημα της. Ο ένας είναι το Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής, ο άλλος το ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο και τέλος η λιμνοθάλασσα μαζί με το ακρωτήριο Τούζλα. Εντός αυτών των τριών υπο-περιοχών εντάσσονται και όλα τα σημεία ενδιαφέροντος της διαδρομής. Παρακάτω αναλύονται οι δυναμικές σχεδιασμού αντιμετώπισης των 3 αυτών υπο-περιοχών.

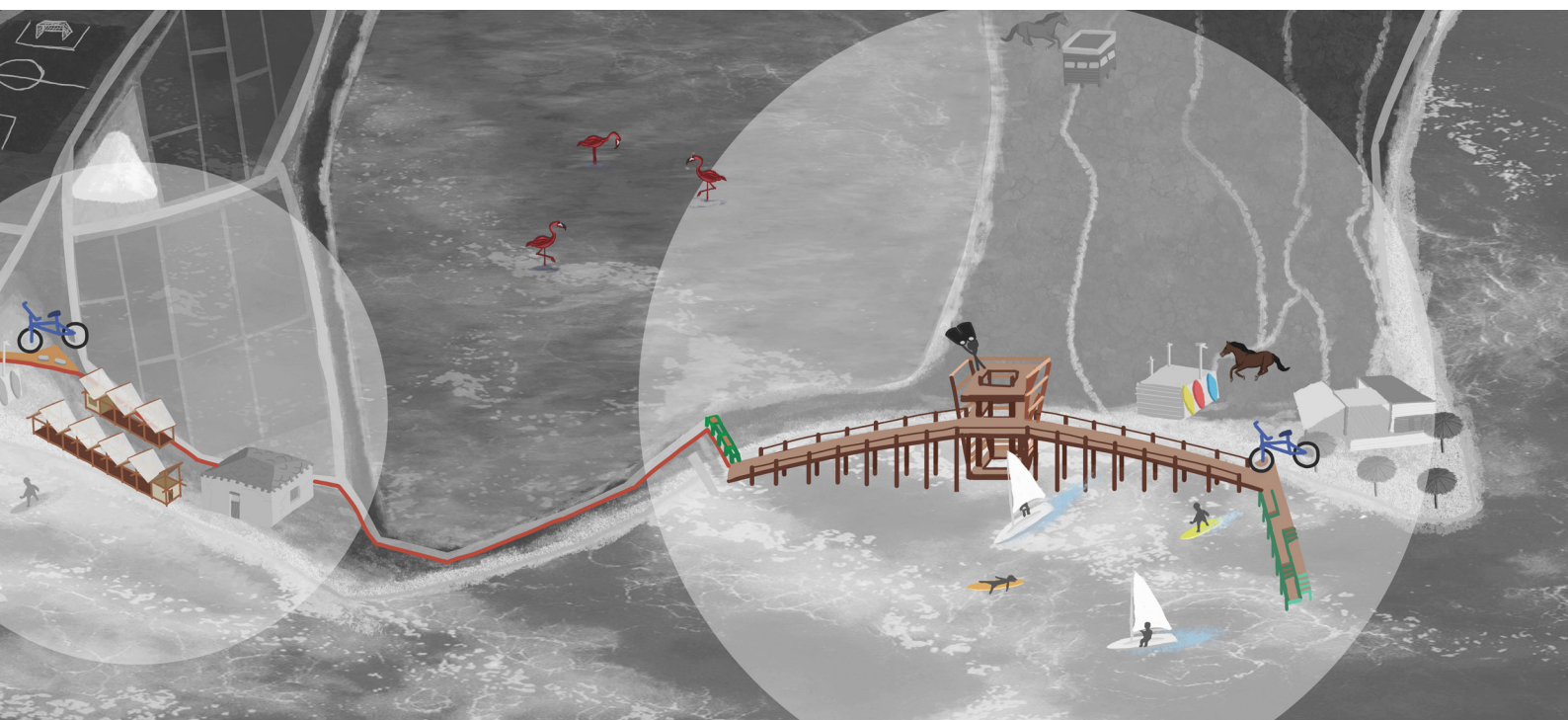

α. Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής

Με γνώμονα την πολιτιστική σημασία που έχει το σπίτι του φύλακα της αλυκής για την περιοχή, η διαδρομή περνάει μέσα από αυτό και προσφέρει μία επιπλέον ενίσχυση στις ήδη υπάρχουσες υποδομές. Η νέα παρέμβαση είναι μια ελαφριάς τύπου κατασκευή 3.75 μέτρων (όσο και το σπίτι χωρίς την σκεπή) που θα προσφέρει στους επισκέπτες καθιστικά σημεία σε σκίαση, τουαλέτες και αναψυκτήριο 2,3 X 2,3 μ., το οποίο θα λειτουργεί στα πλαίσια των εκδηλώσεων. Ο σχεδιασμός του γίνεται με σεβασμό στην προϋπάρχουσα διάταξη και χρήση του χώρου. Δημιουργεί νοητά όρια στον χώρο όπως δημιουργούσαν πριν οι ομπρέλες με τα παγκάκια. Τα παγκάκια εξακολουθούν να έχουν βοηθητική χρήση ως κερκίδες του κοινού στις διάφορες εκδηλώσεις. Τα τραπέζια και ο σκελετός της κατασκευής διατίθενται και ως επιφάνειες για να στηθούν πιθανές εκθέσεις.

16. Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής.

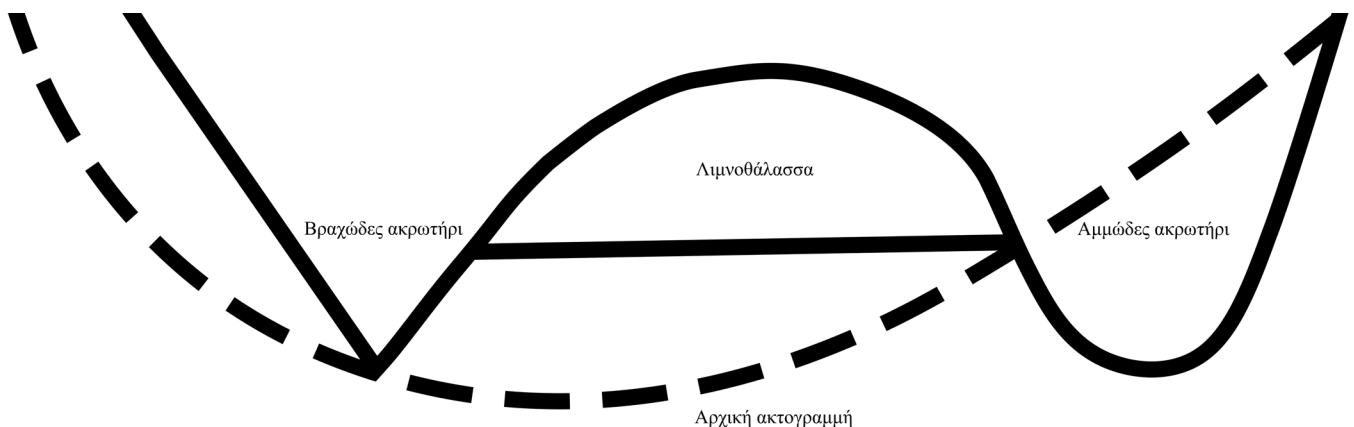
β. Ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο

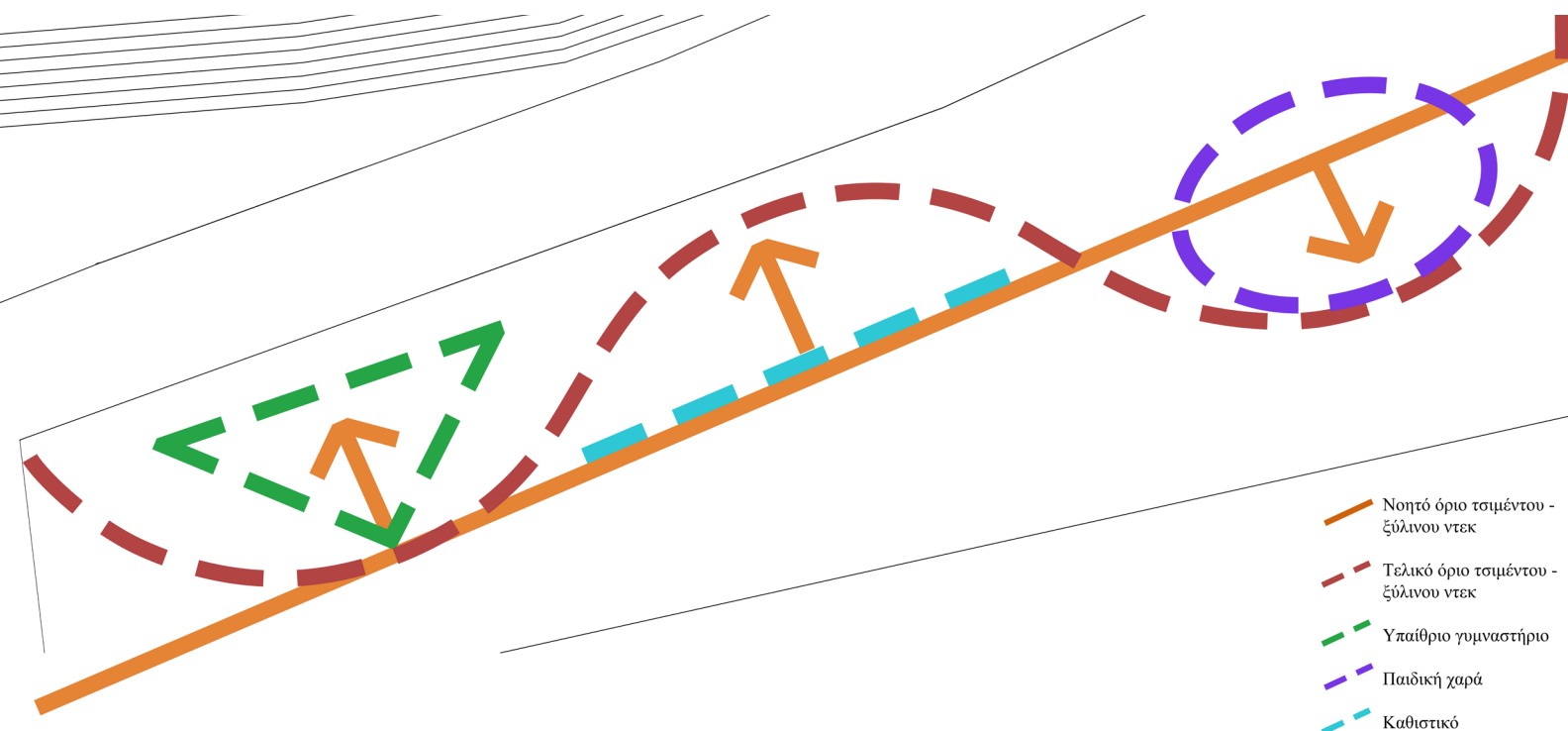
Για να μπορεί η διαδρομή κατά μήκος της ακτής από το ένα ακρωτήριο στο άλλο να διατηρεί μια συνέχεια θα πρέπει να ληφθεί σαν παράμετρος σχεδιασμού η έντονη υψομετρική διαφορά στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο. Την λύση την δίνει μια γέφυρα πεζών η οποία ξεκινάει από την παραλία στα βόρεια του λιμανιού και καταλήγει στην μύτη του ακρωτηρίου κοντά στο Γερμανικό μπούνκερ. Η κλίση της γέφυρας είναι κατάλληλη ώστε να προσφέρει ευκολία στην ανάβαση των πεζών καθώς και να κάνει εφικτή την χρήση ποδηλάτου. Καλύπτει ύψος 15 μέτρων και μήκος περίπου 470 μέτρων. Στα μισά και στο τέλος της γέφυρας προσφέρονται σημεία θέασης και ξεκούρασης. Με την ολοκλήρωση της διαδρομής, φτάνοντας στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο, ο επισκέπτης θα έχει την δυνατότητα να κάνει βόλτα στα μνημεία του ακρωτηρίου ή ακόμα και να συμμετάσχει σε πιθανή εκδήλωση που διεξάγεται στη τοποθεσία. Μέρος της ιδέας είναι η προϋπόθεση να ξανά γίνει η περιοχή ανοιχτή προς το κοινό.

17. Ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο από το λιμάνι.

Στην αφετηρία της γέφυρας, στο λιμάνι Αγγελοχωρίου, δημιουργούνται πλατώματα σε ξύλινο ντεκ. Ο σχεδιασμός τους εμπνέεται από τα γεωλογικά χαρακτηριστικά της περιοχής, πιο συγκεκριμένα από τα 2 είδη ακρωτηρίων και τη λιμνοθάλασσα. Έτσι, προκύπτει ένας χώρος με υπαίθριο γυμναστήριο και θεατράκι για ξεκούραση, ένας άλλος με παιδική χαρά σε περιφραγμένη άμμο, και τέλος ανάμεσά τους χώρος με καθιστικά. Και στα 3 πλατώματα συναντάμε δέντρα που προσφέρουν δροσισμό και σκίαση.

γ. Λιμνοθάλασσα και ακρωτήριο Τούζλα

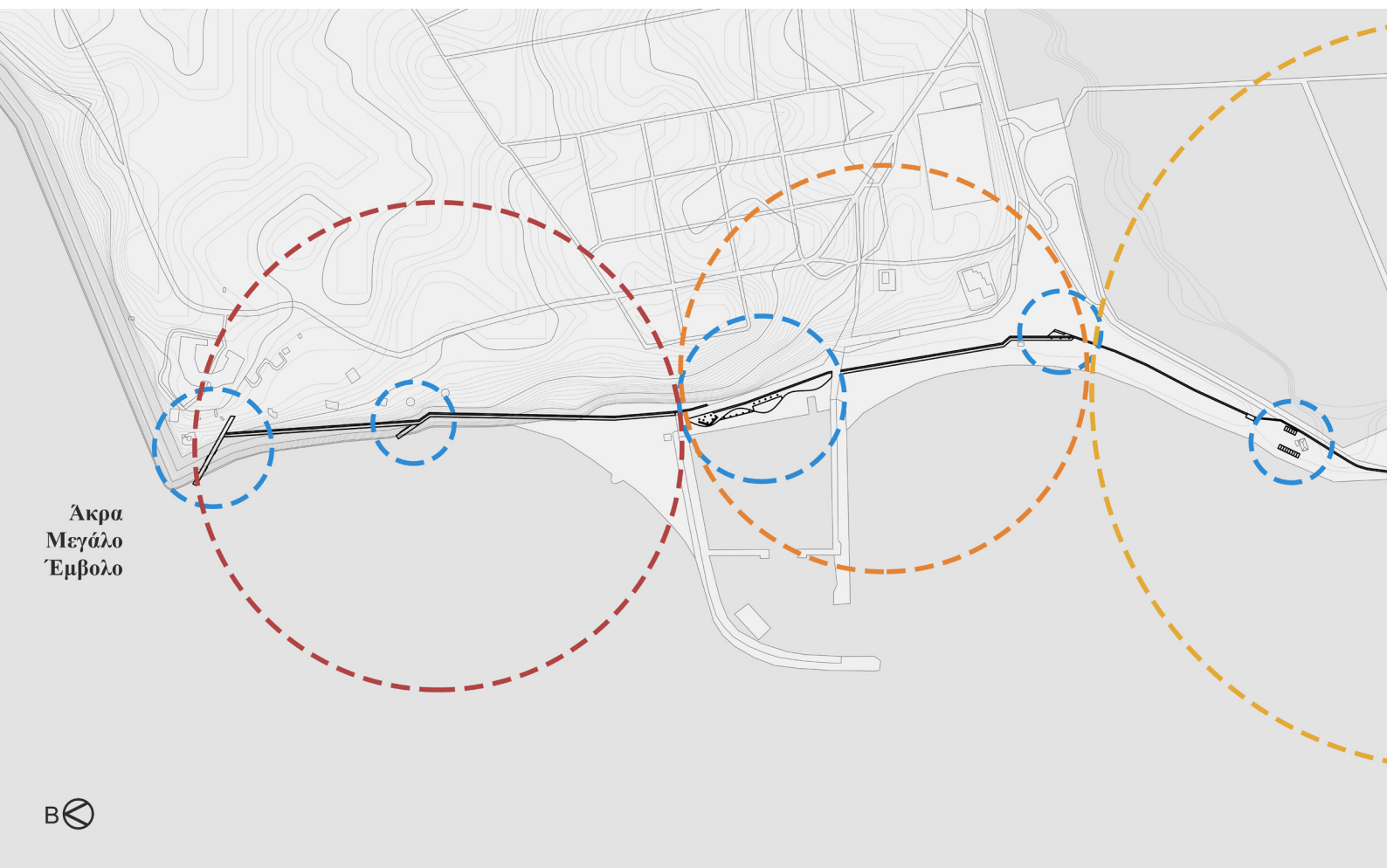
Εξίσου σημαντική παράμετρος για τον σχεδιασμό είναι το σημείο της διαδρομής που διασχίζει τον βιότοπο στην αμμοθίνα της λιμνοθάλασσας. Για να μην διαταραχθεί το οικοσύστημα αλλά και για να διευκολυνθεί ο πεζός δημιουργείται μια ακόμη γέφυρα που θα συνδέει την κατάληξη του χωματόδρομου των Αλυκών στις εκβολές τις λιμνοθάλασσας με την παραλία στο ακρωτήριο Τούζλα.

Η γέφυρα είναι σε κλίση ώστε να δημιουργεί μια υπερυψωμένη διαδρομή που δεν θα διακόπτει την οποιαδήποτε κυκλοφορία κάτω από αυτήν, και όπως και σε αυτήν στο Μεγάλο Έμβολο είναι κατάλληλη για ποδηλασία. Καλύπτει ύψος 10 μέτρων και μήκος περίπου 610 μέτρων. Στα μισά της γέφυρας, στο μεγαλύτερο σε ύψος δηλαδή σημείο της, υπάρχει πύργος παρατήρησης πουλιών με θέα στην λιμνοθάλασσα ο οποίος προσφέρει και καθιστικά για ξεκούραση. Πέρα από το ντεκ που είναι συνεπίπεδο με την γέφυρα ο πύργος έχει άλλο ένα πάτωμα από πάνω στα 13 μέτρα και ένα κάτω στο επίπεδο της θάλασσας.

Η απόληξη της γέφυρας στην παραλία στο ακρωτήριο Τούζλα καταλήγει σε προβλήτα η οποία λειτουργεί σαν χώρος ξεκούρασης και θέασης στο τέλος της διαδρομής. Ταυτόχρονα όμως θα μπορούσε να αποτελεί σημείο αφετηρίας της διαδρομής καθώς ένας επισκέπτης που έφτασε στην περιοχή από το ακρωτήριο Τούζλα έχοντας σκοπό να επισκεφτεί το Riviera Beach Bar, είτε με αυτοκίνητο είτε με το καραβάκι, θα έχει την δυνατότητα να ξεκινήσει την διαδρομή από εκεί αν το θελήσει.

Κοντά στην προβλήτα συναντάμε και ένα νέο χώρο που θα λειτουργεί σαν παράρτημα του κτήματος αλόγων και του ομίλου θαλάσσιων σπορ το οποίο θα δίνει πρόσβαση στους επισκέπτες να κάνουν βόλτα με άλογο ή να νοικιάσουν κάποιο κανό, σανίδα κτλ. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσει να αξιοποιηθεί και αυτό το τμήμα της διαδρομής με τις παραπάνω δραστηριότητες και να εμπλουτιστεί η εμπειρία του επισκέπτη.

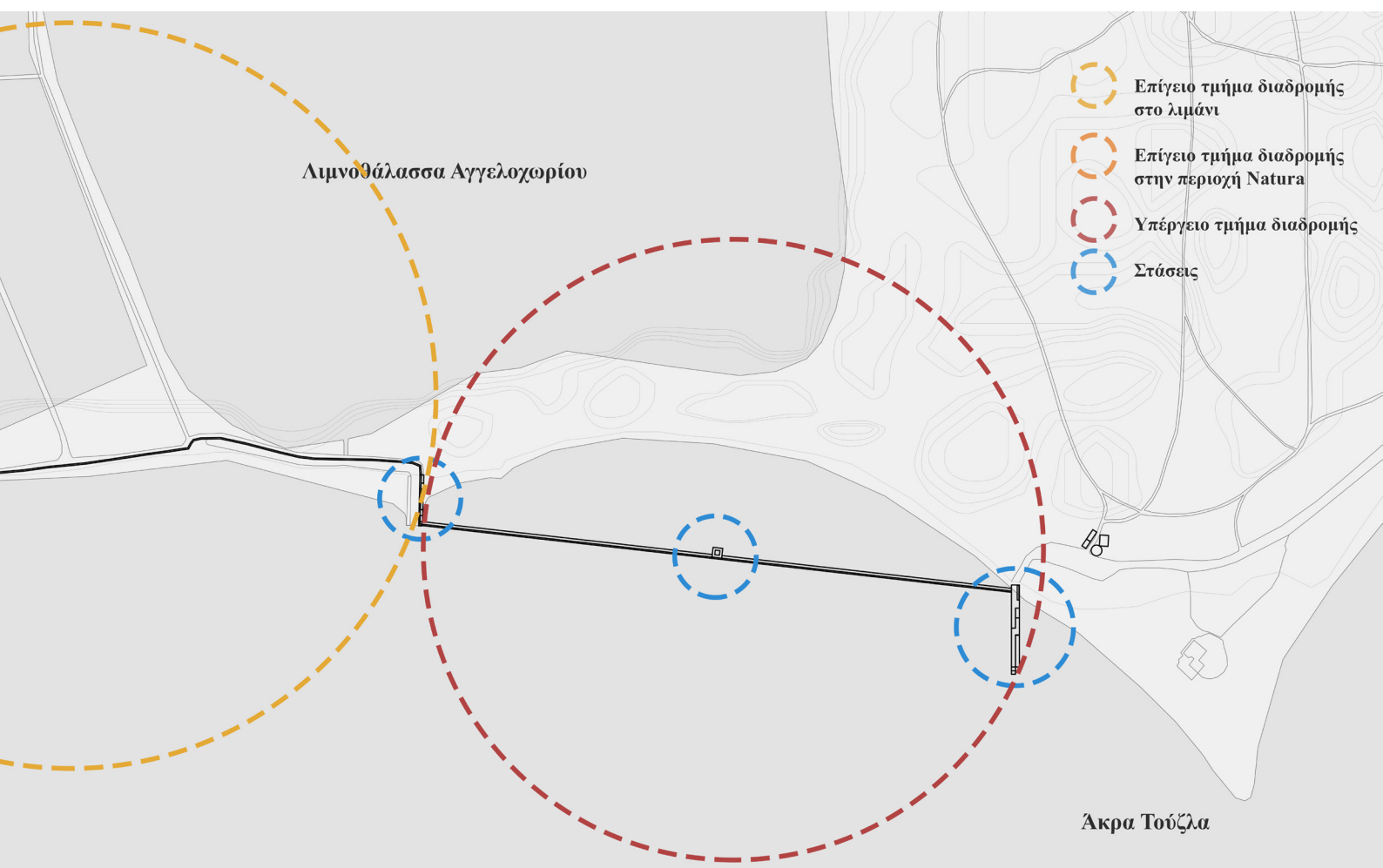
Γ.1. Γενική κάτοψη και είδη διαδρομής

Τα κατασκευαστικά στοιχεία της διαδρομής και οι στρατηγικές σχεδιασμού που χρησιμοποιήθηκαν την κάνουν να διακρίνεται σε 2 τμήματα. Το επίγειο και το υπέργειο. Εντός των τμημάτων συναντάμε κομβικά σημεία που λειτουργούν ως στάσεις κατά την πορεία του επισκέπτη στην διαδρομή και προφέρουν ξεκούραση ή κάποιου είδους δραστηριότητα.

Το πρώτο είναι το επίγειο τμήμα, το οποίο επίσης χωρίζεται σε 2 υπό-μέρη όσον αφορά τον χαρακτήρα της διαδρομής σε καθένα από αυτά. Από το σημείο αφετηρίας στις αλυκές μέχρι και το λιμάνι, καθώς αποτελεί μία πιο περπατημένη περιοχή με κίνηση εξαιτίας των κατοικιών και του λιμανιού, χρησιμοποιείται ξύλινο ντεκ για τους πεζούς και επίστρωση μείγματος πολυολεφίνης (οικολογικής φύσεως υλικό) για τα ποδήλατα.

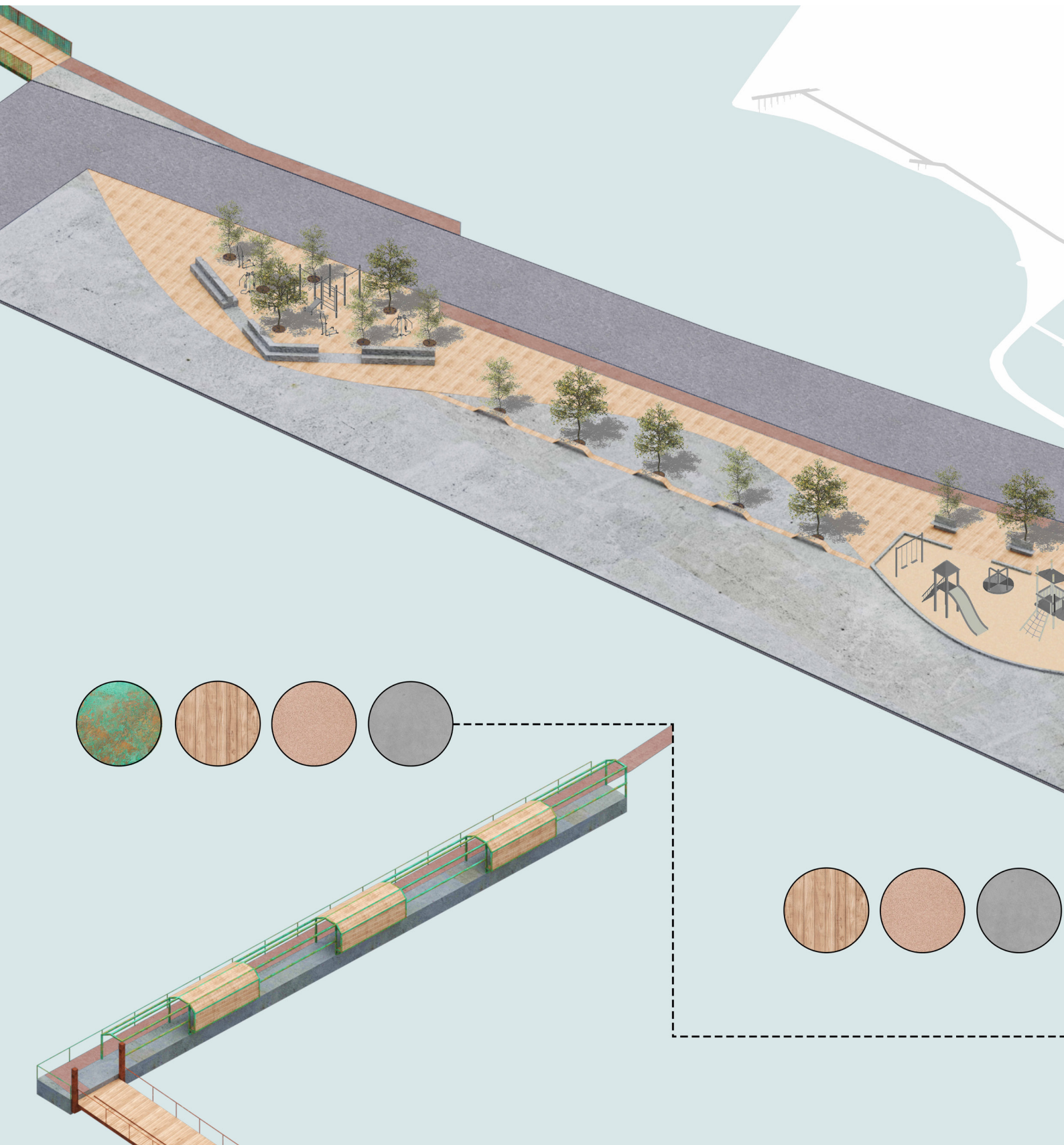
Από την αφετηρία μέχρι και τις εκβολές της λιμνοθάλασσας απομακρυνόμαστε πλέον από την κατοικήσιμη περιοχή και οδεύουμε προς την περιοχή Natura. Η διαδρομή σηματοδοτείται μονάχα από τον ποδηλατόδρομο, ο οποίος αποτελείται επίσης από πολυολεφίνη. Στο τμήμα της διαδρομής προς το σπίτι του φύλακα αλλά και στο ίδιο τοποθετείται φωτισμός καθώς λόγω των συχνών εκδηλώσεων τις βραδινές ώρες, η πρόσβαση σε αυτό απαιτεί να είναι διαυγής και φιλόξενη.

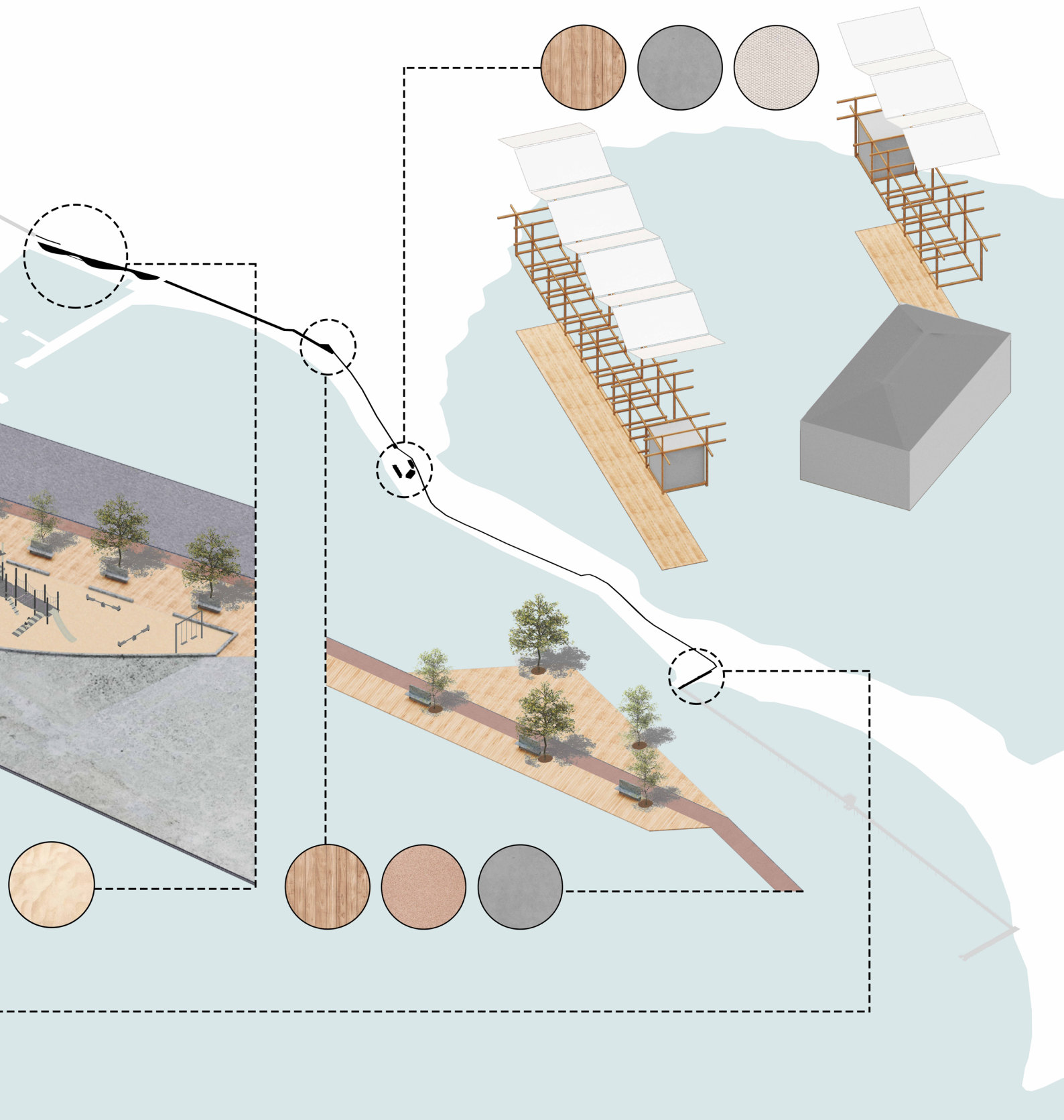

Όσον αφορά τα υλικά που χρησιμοποιούνται, Η ελαφριά κατασκευή στο σπίτι του φύλακα συγκροτείται από ξύλινο σκελετό και ντεκ. Οι δύο μικροί χώροι της τουαλέτας και του αναψυκτήριου είναι από τσιμέντο και τα πάνελ σκίασης από αδιάβροχο καραβόπανο. Τα πλατώματα στο λιμάνι αποτελούνται από ξύλινο και ντέκ, τσιμεμέντο και αμμουδιά αντιστοίχως. Σε αυτά συναντάμε καθιστικά από ξύλο ή τσιμέντο και τσιμεντένιο θεατράκι. Επιπλέον, στο καθιστικό στις εκβολές της λιμνοθάλασσας, ο σκελετός του είναι από μέταλλο και η επένδυση των καθιστικών ξύλινη.

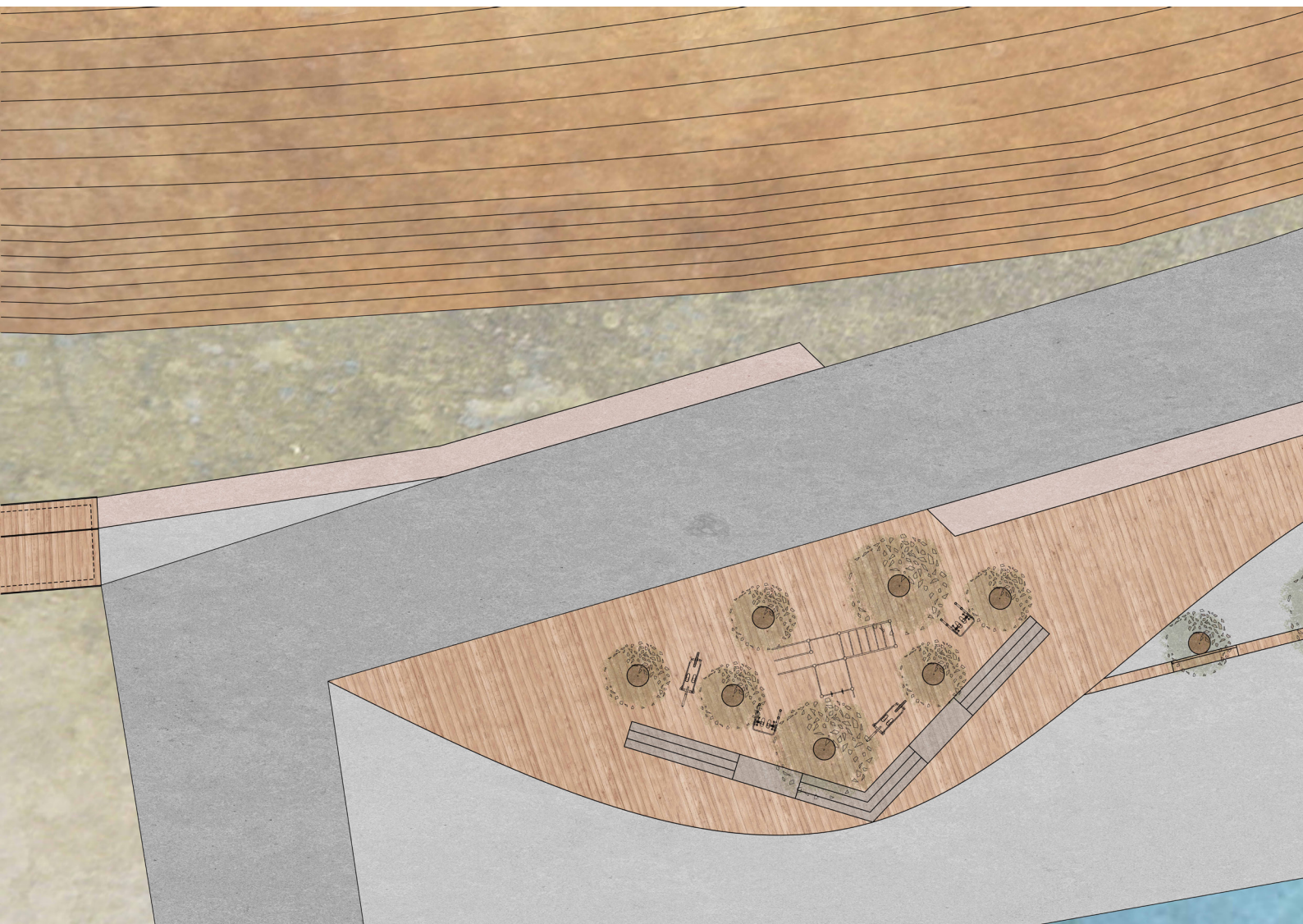
Το δεύτερο τμήμα της διαδρομής είναι το υπέργειο, το οποίο αποτελείται από τις δύο γέφυρες, την προβλήτα και το παρατηρητήριο, στα δύο ακρωτήρια. Οι 2 γέφυρες και η προβλήτα απαρτίζονται από μεταλλικό σκελετό και κιγκλίδωμα, και ξύλινο ντεκ. Η γέφυρα στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο διαθέτει επίσης διάτρητη μεταλλική επιφάνεια περιμετρικά του κιγκλιδώματος και στα επίπεδα τμήματα της που προσφέρουν χώρο ξεκούρασης και θέασης. Το περίβλημα του πύργου παρατήρησης πουλιών είναι φτιαγμένο από ξύλινες σανίδες.

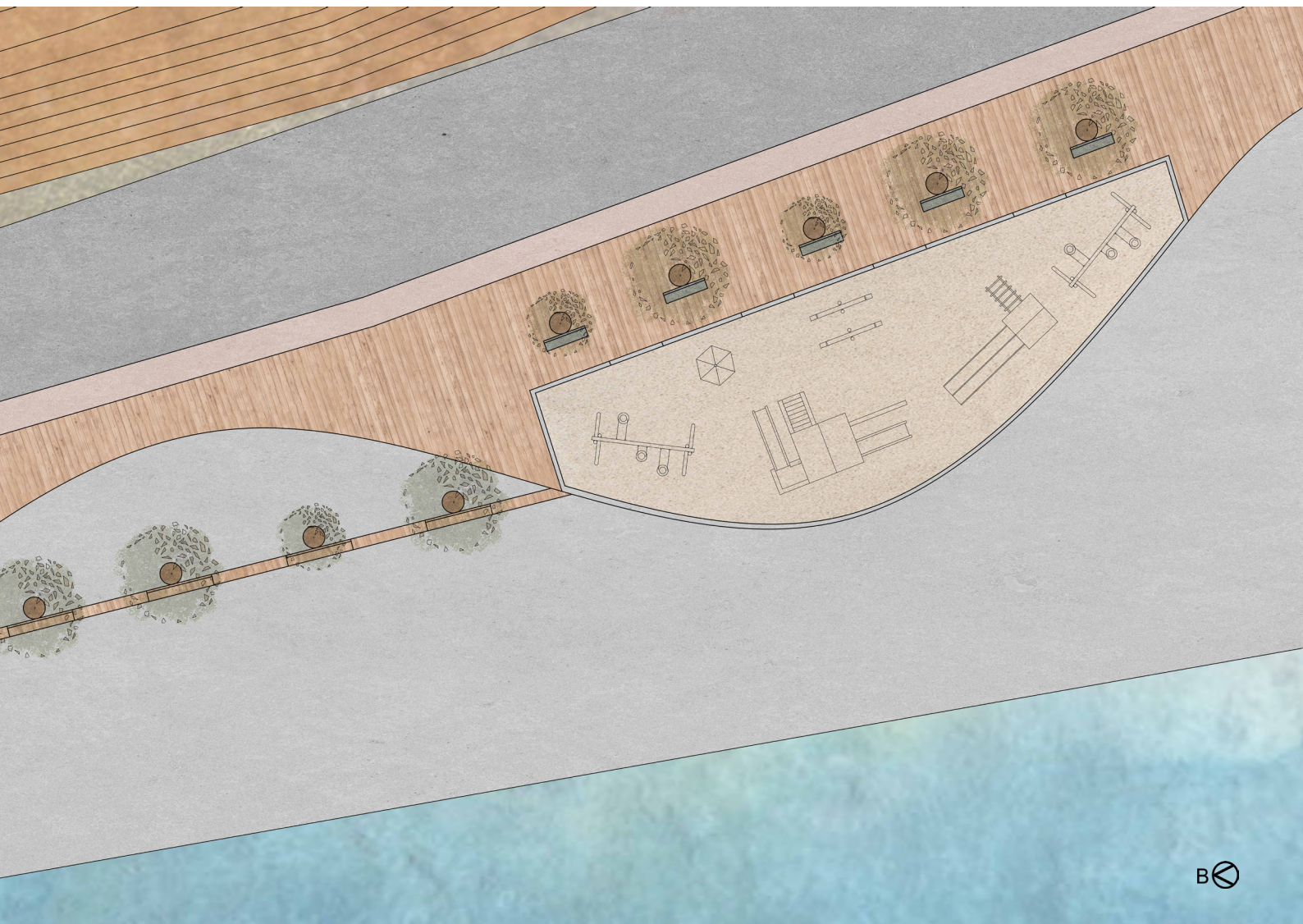
Γ.2. Το επίγειο τμήμα της διαδρομής

α. Τα πλατώματα στο λιμάνι Αγγελοχωρίου

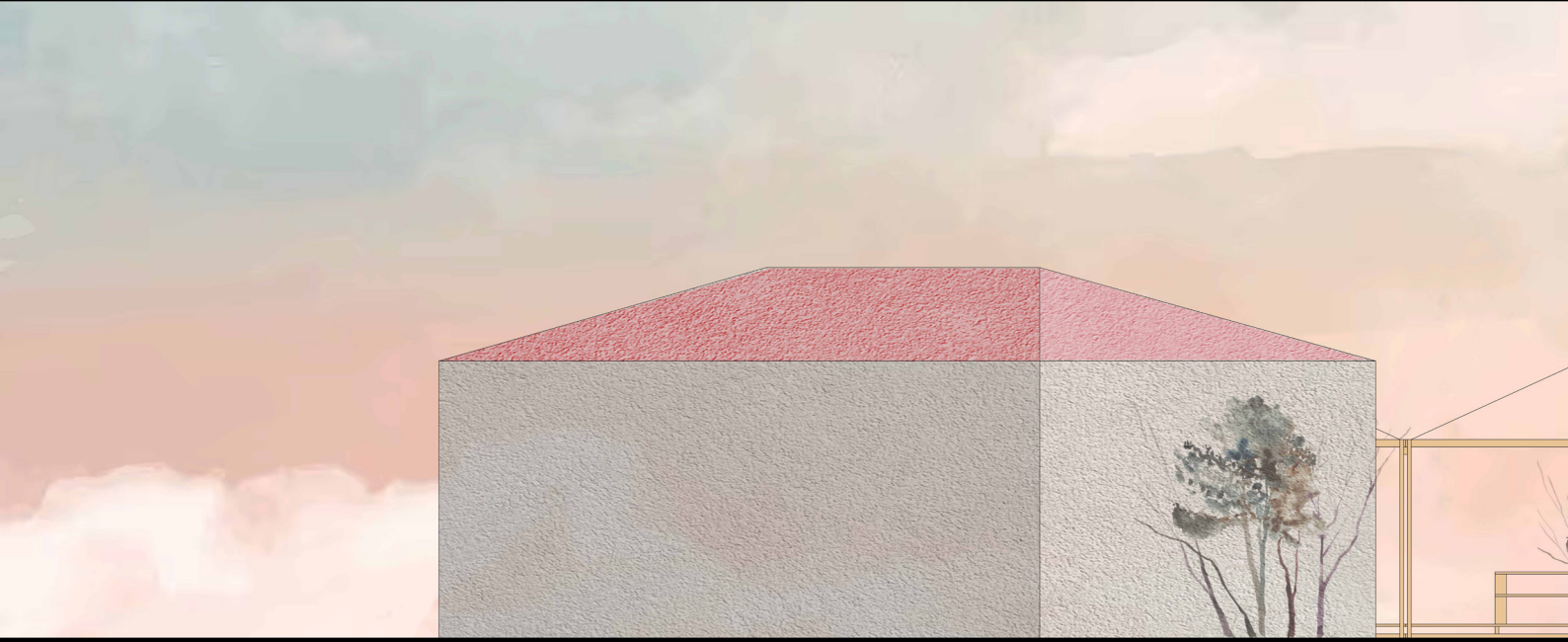

B

β. Το καθιστικό με αναψυκτήριο και wc στο Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής

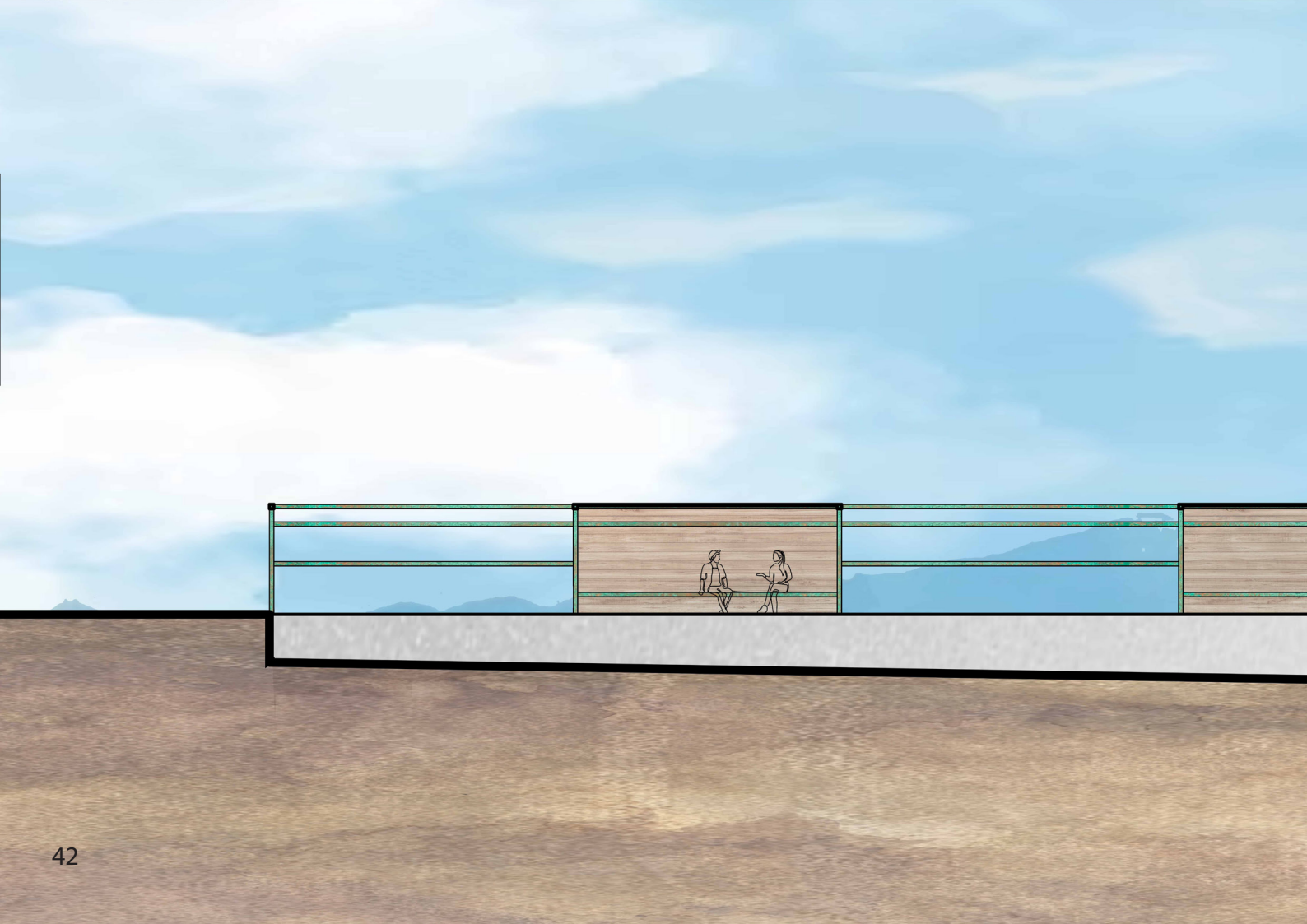
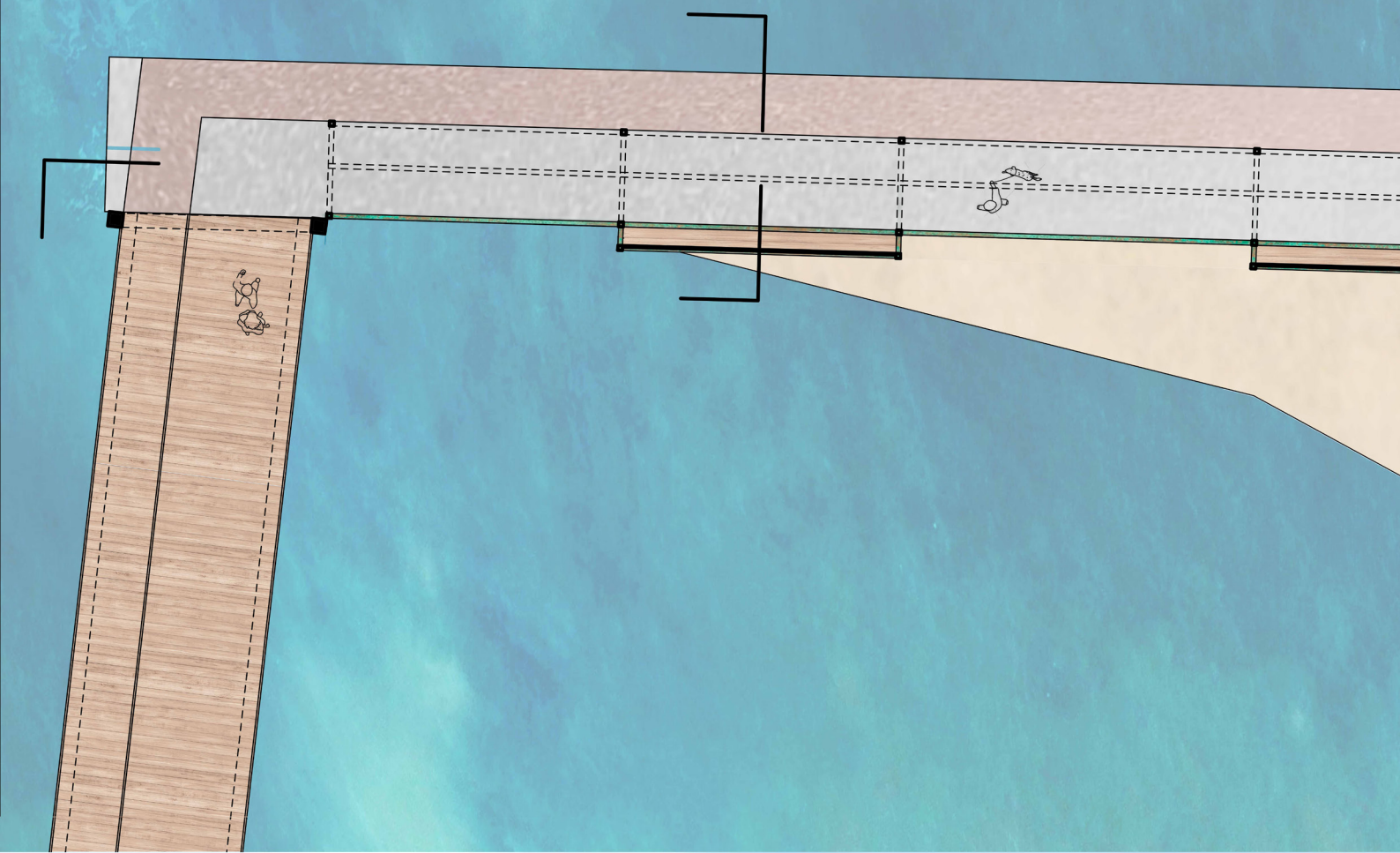

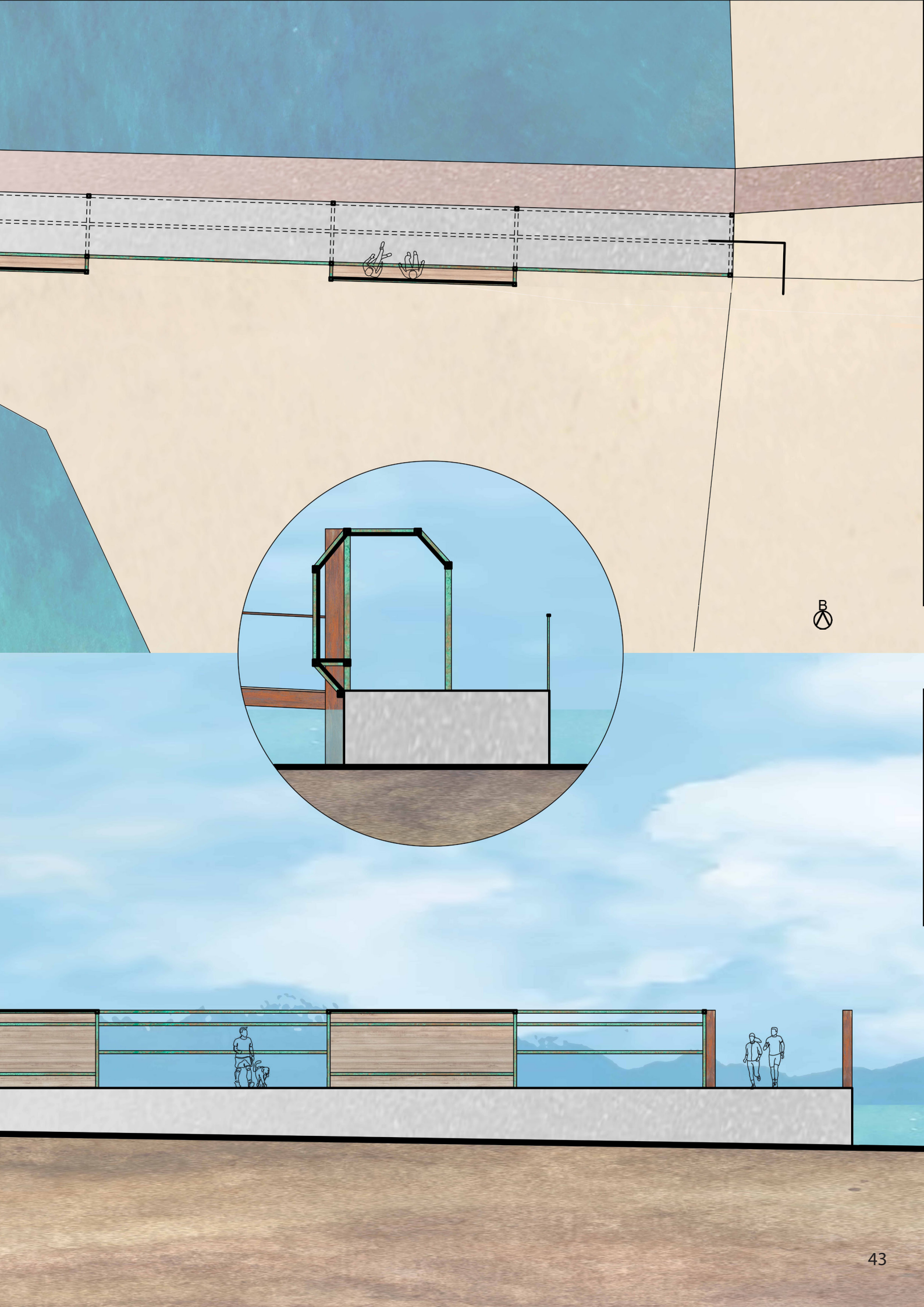

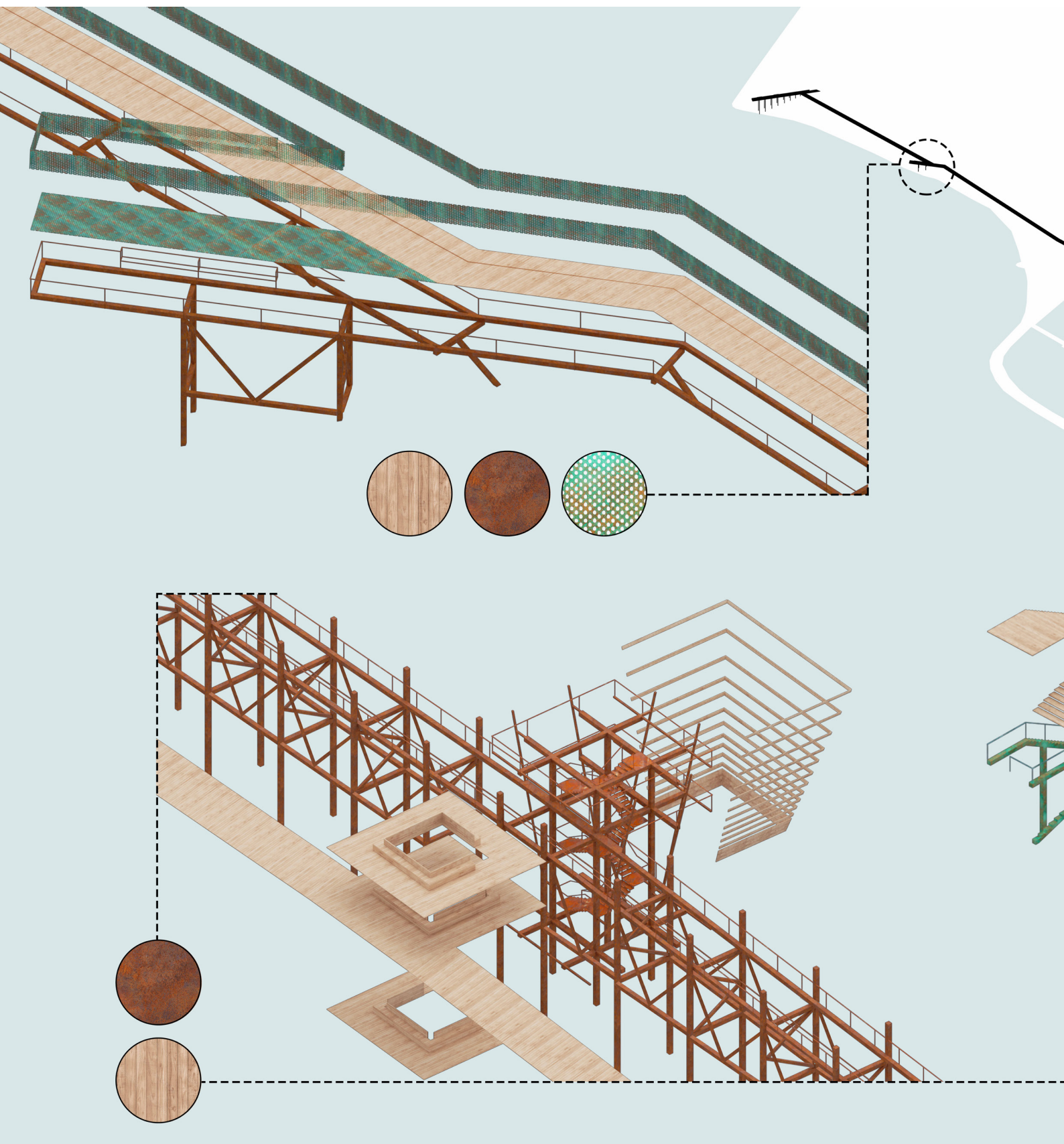

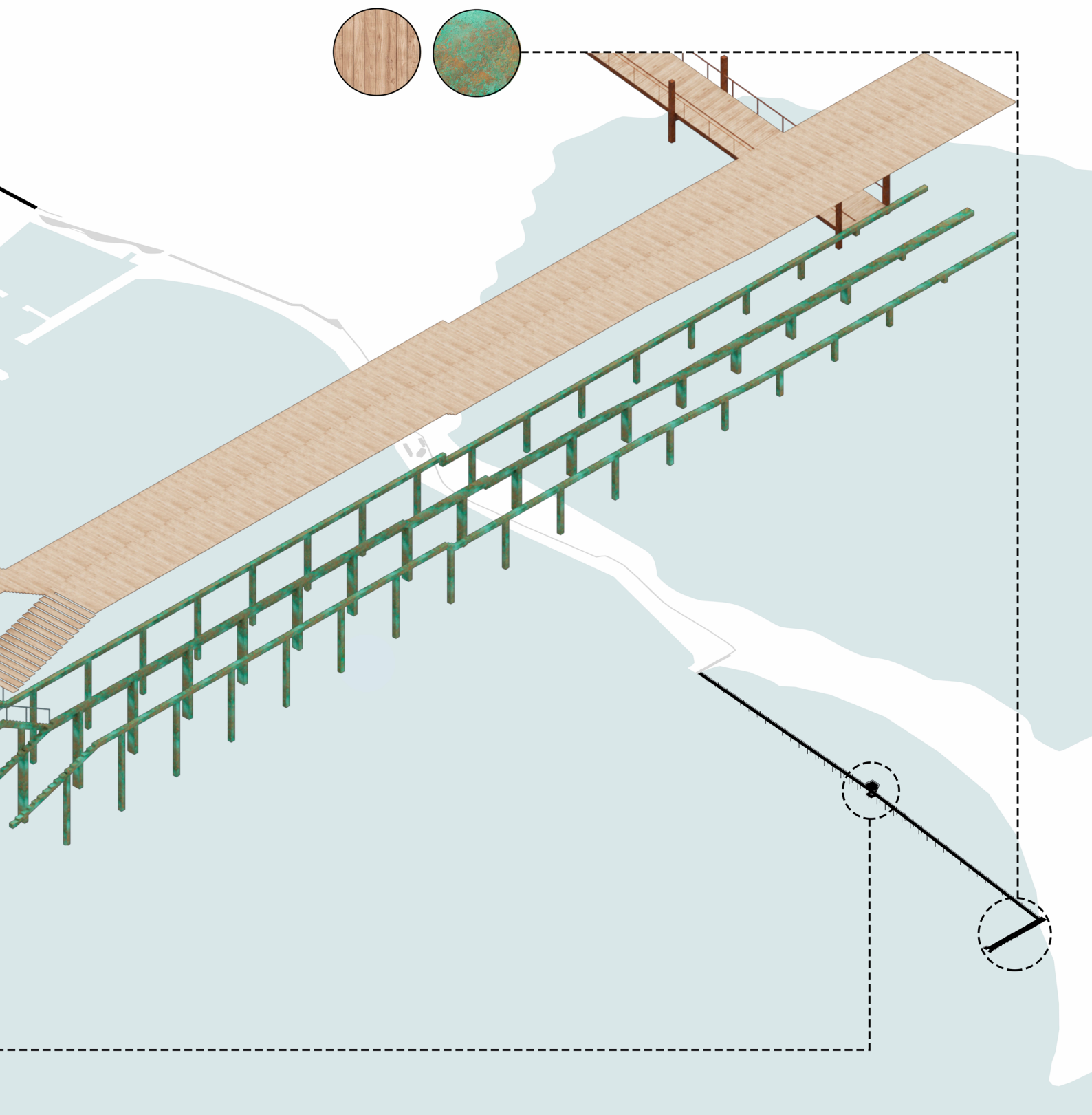
γ. Το καθιστικό στις εκβολές της λιμνοθάλασσας Αγγελοχωρίου

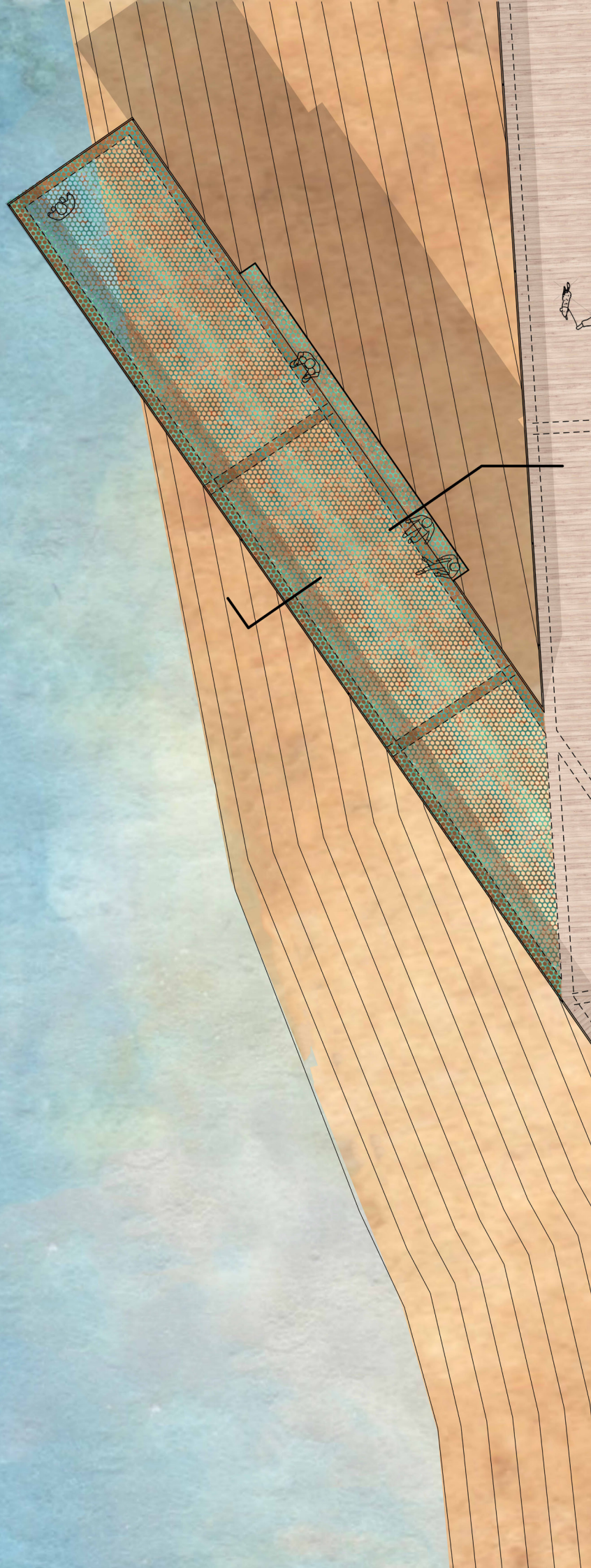

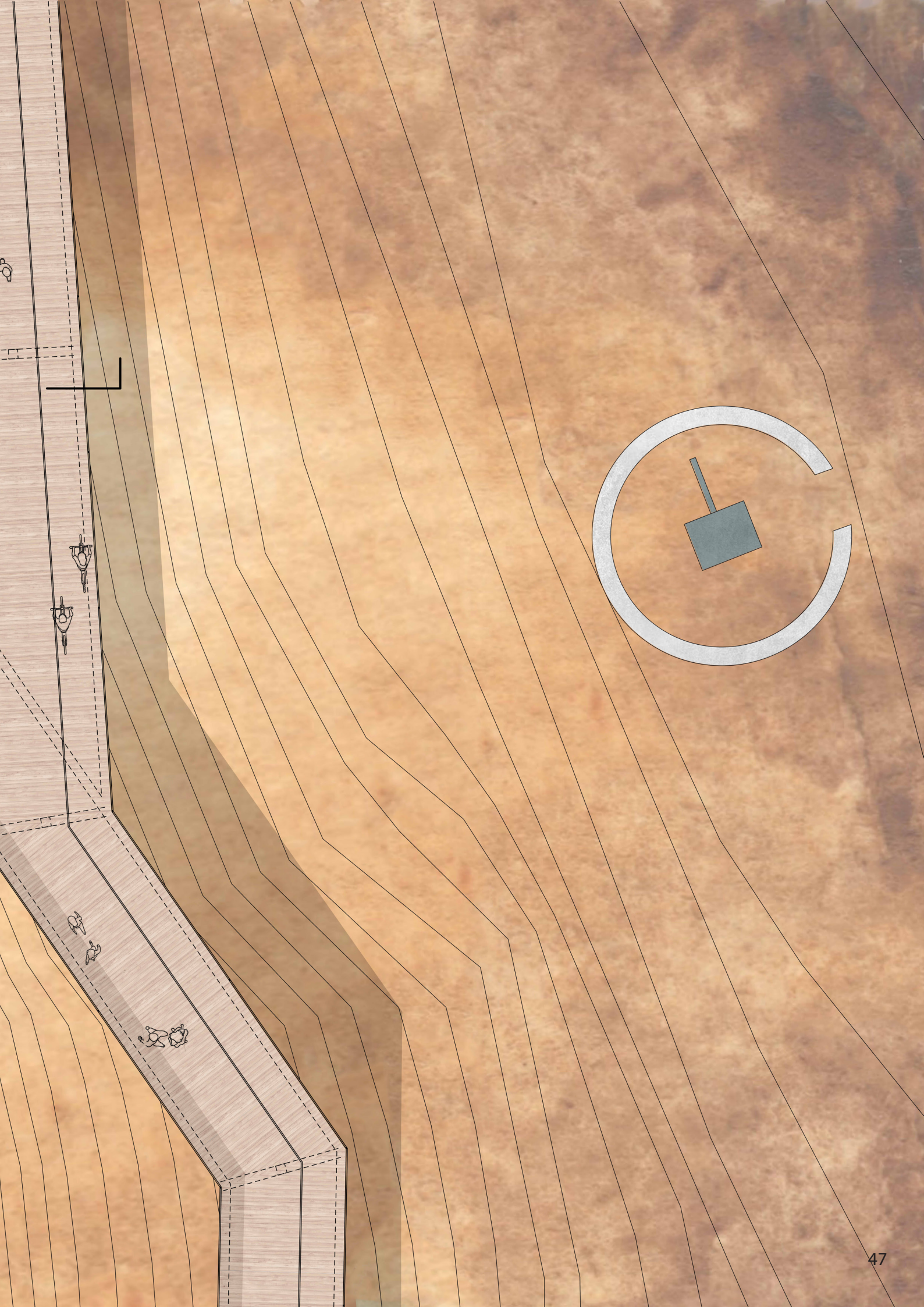
Γ.3. Το υπέργειο τμήμα της διαδρομής

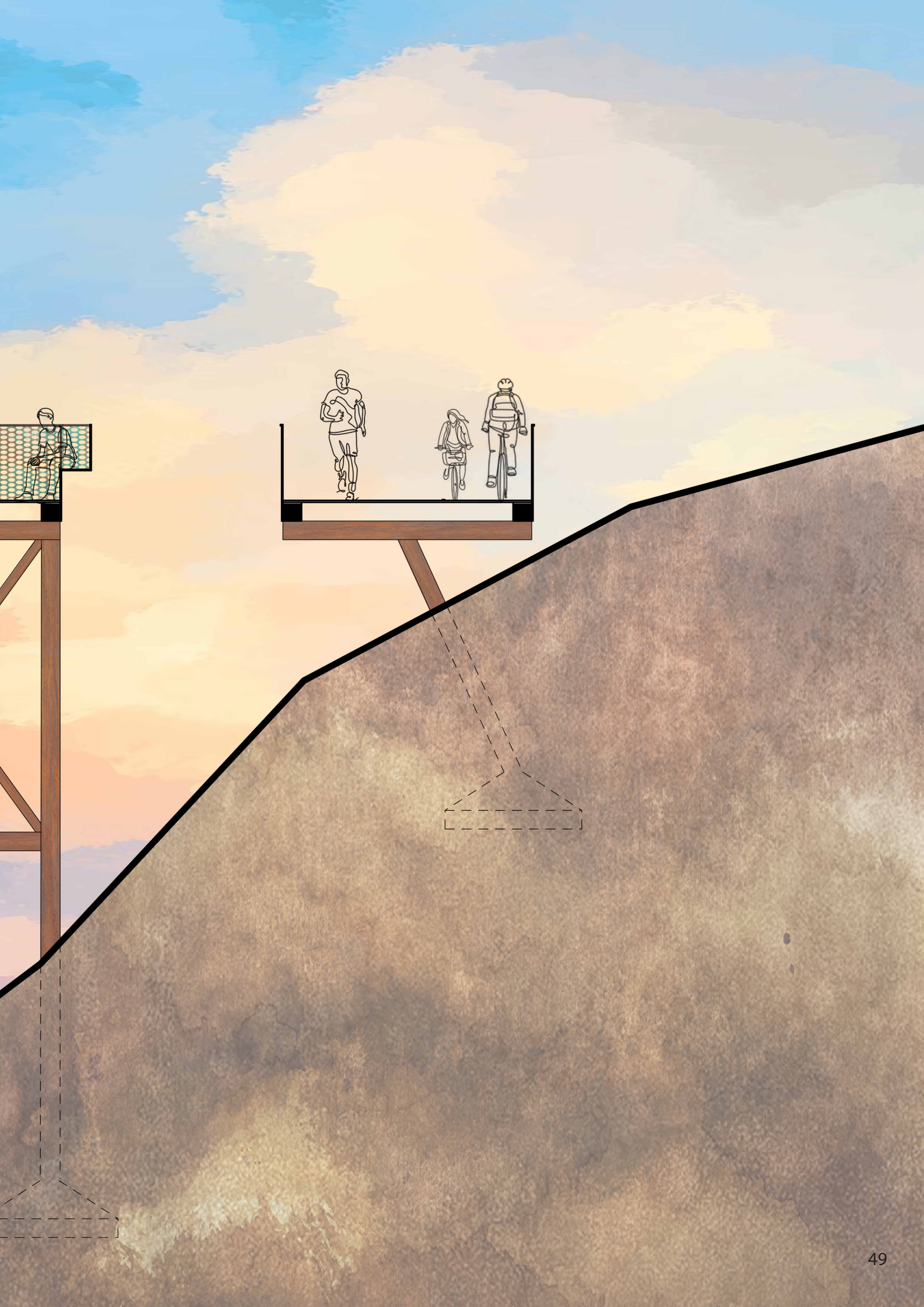

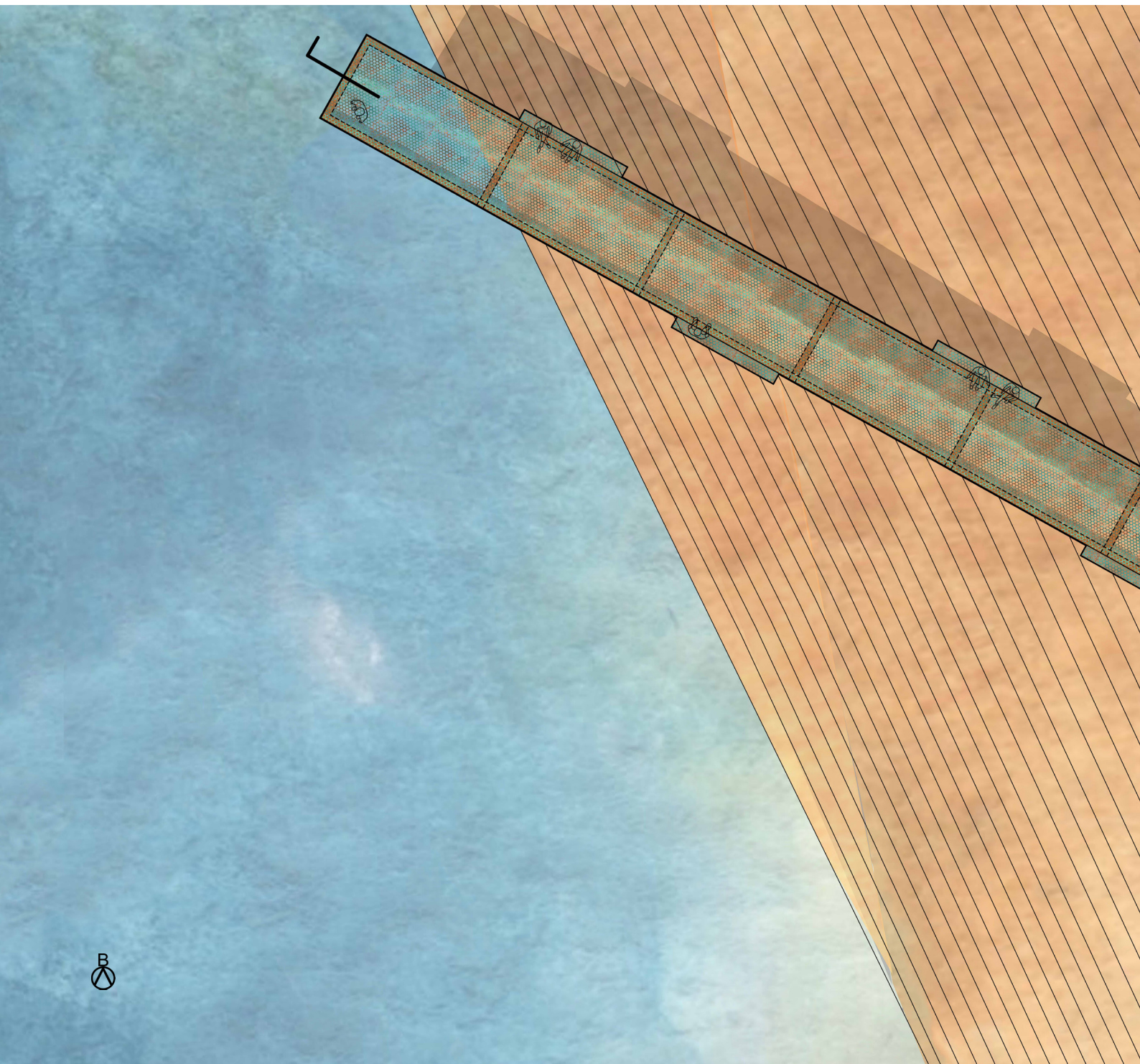
α. Η γέφυρα στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο

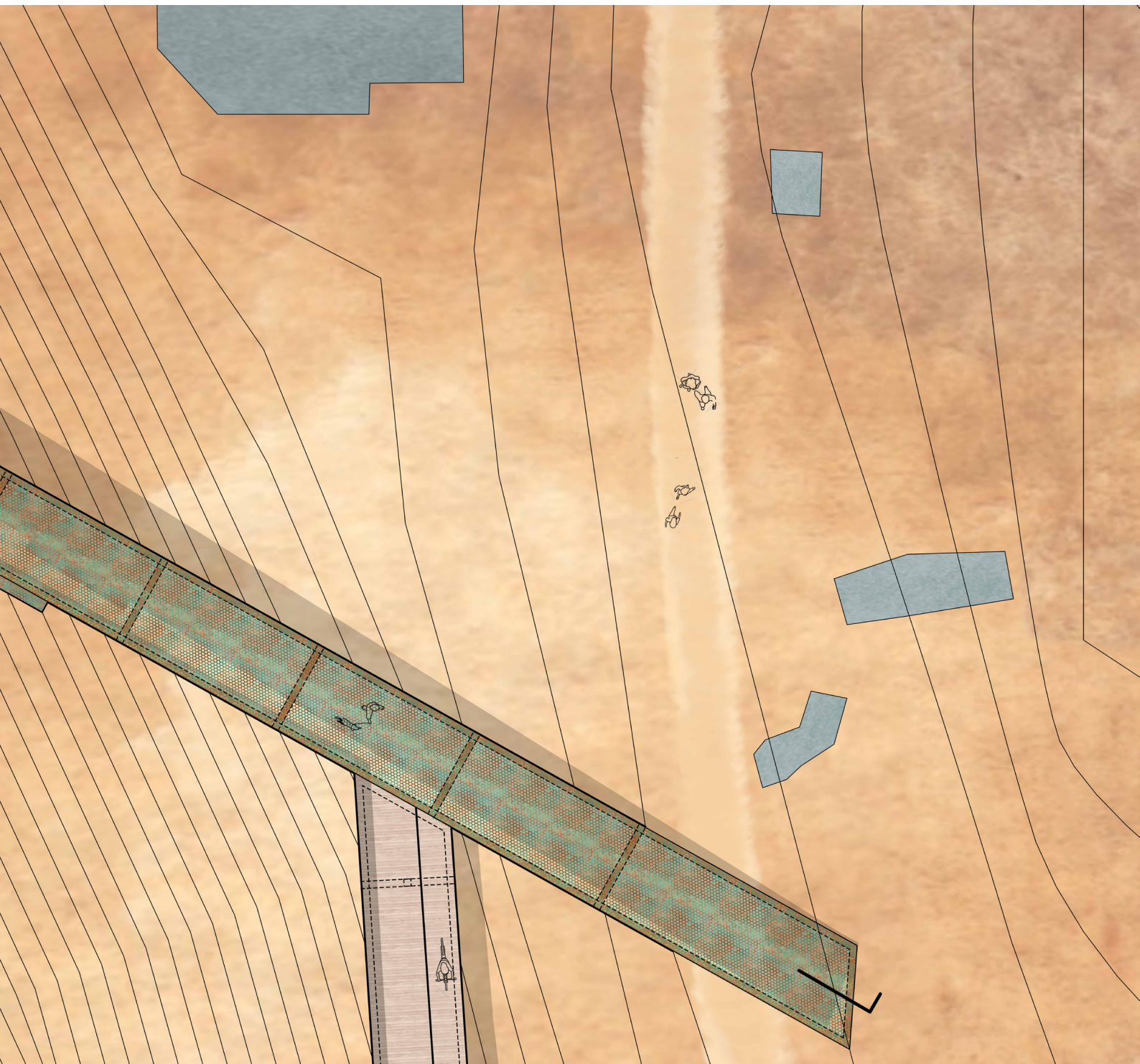

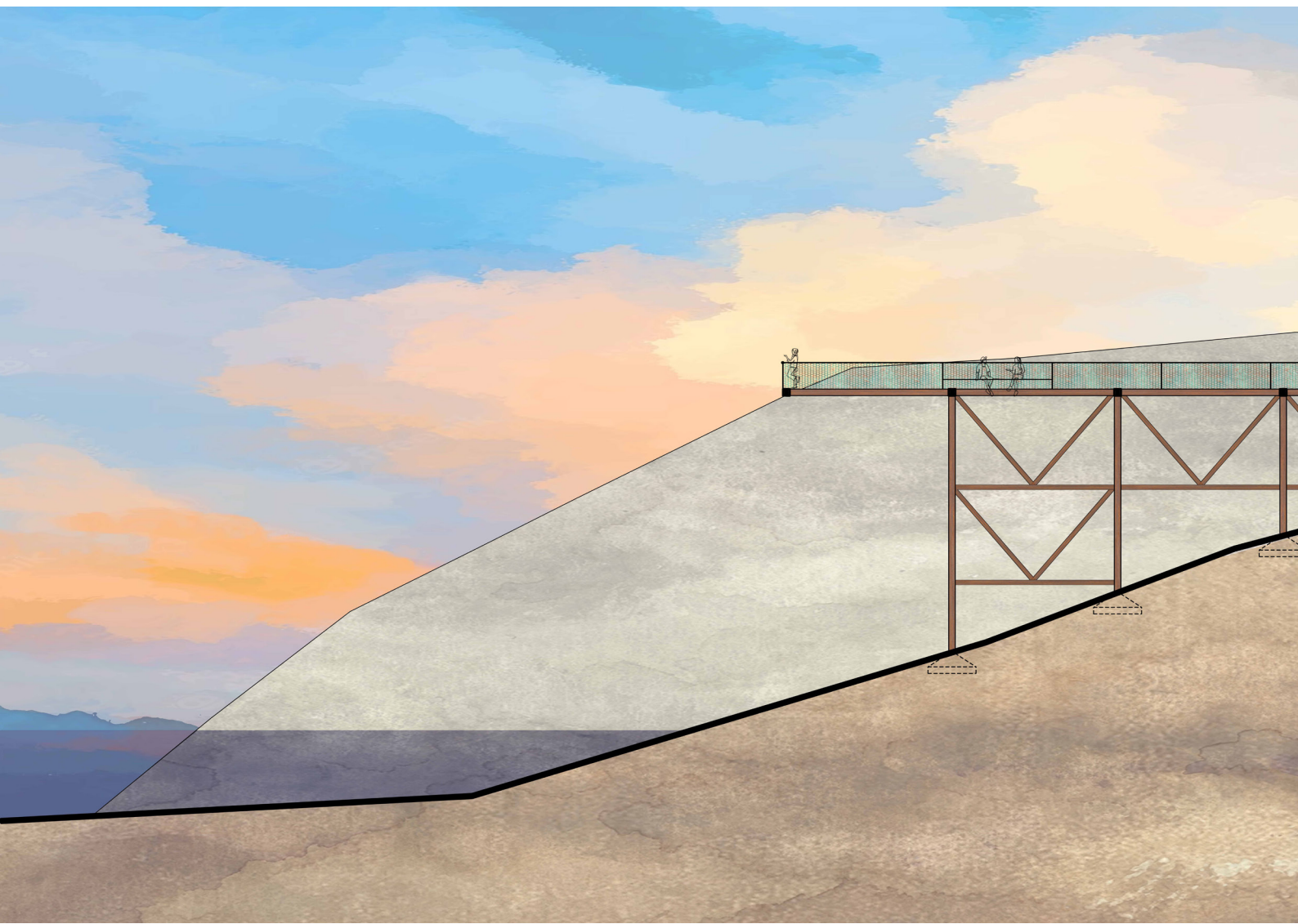

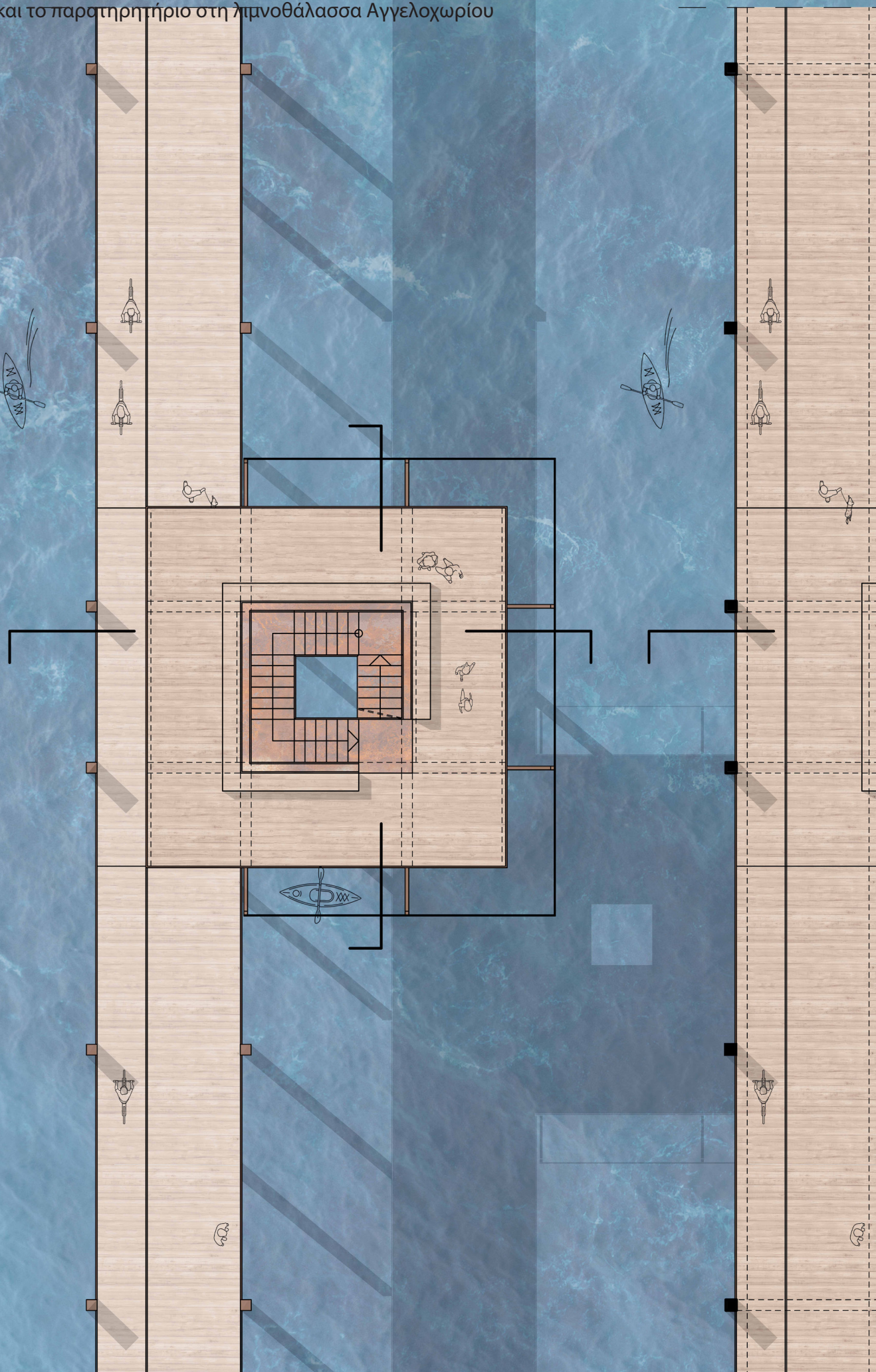

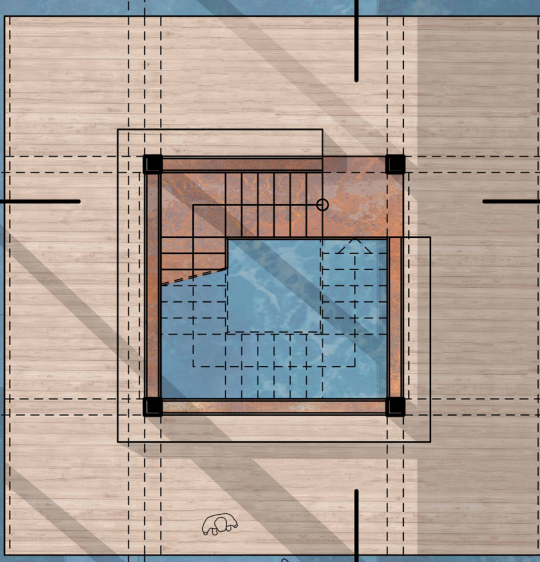
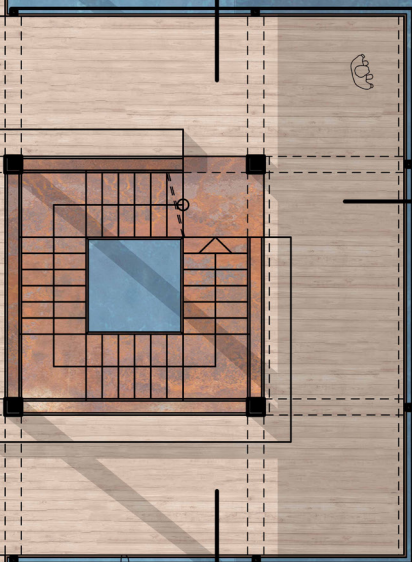
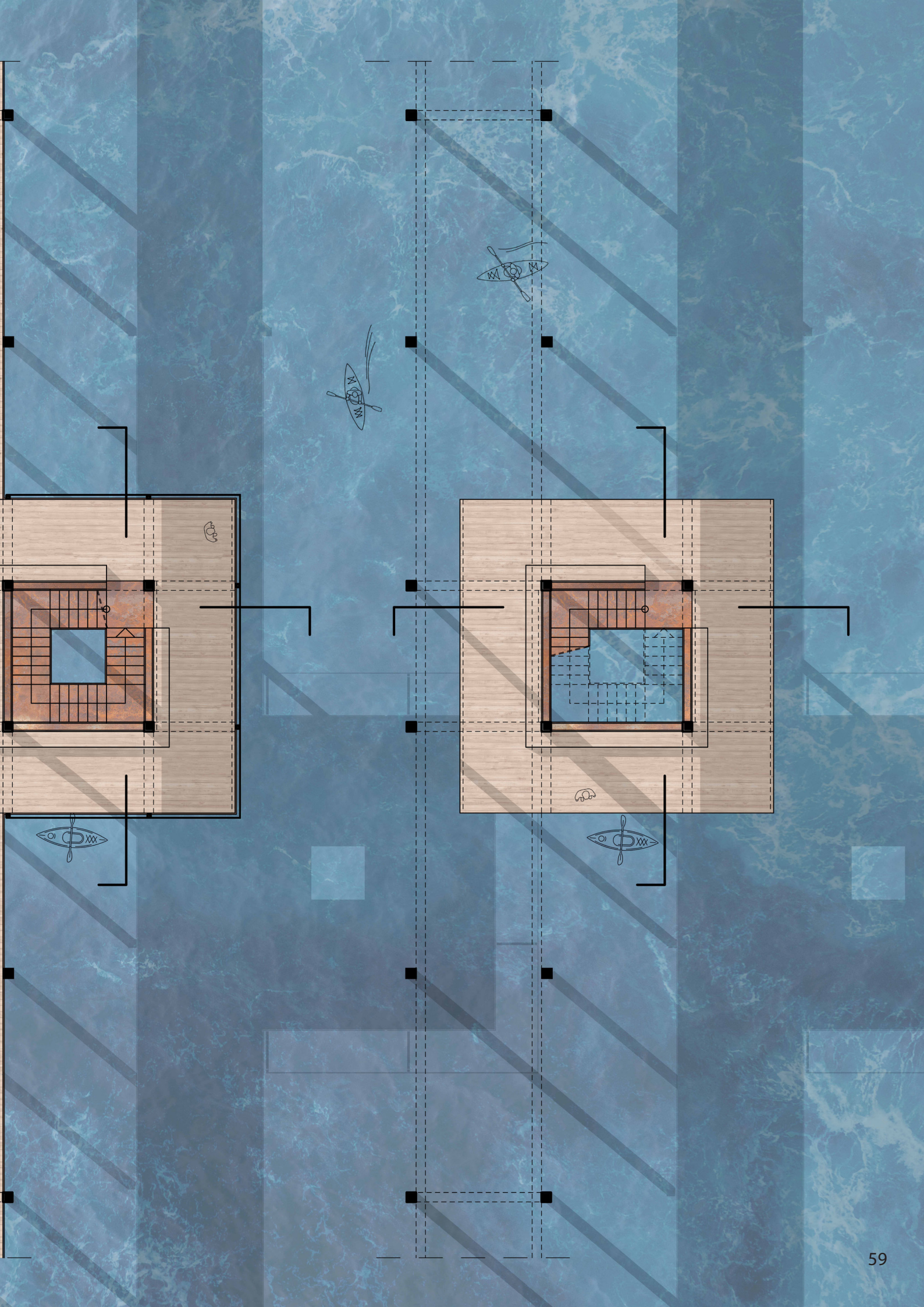

β. Η γέφυρα και το παρατηρητήριο στη λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου

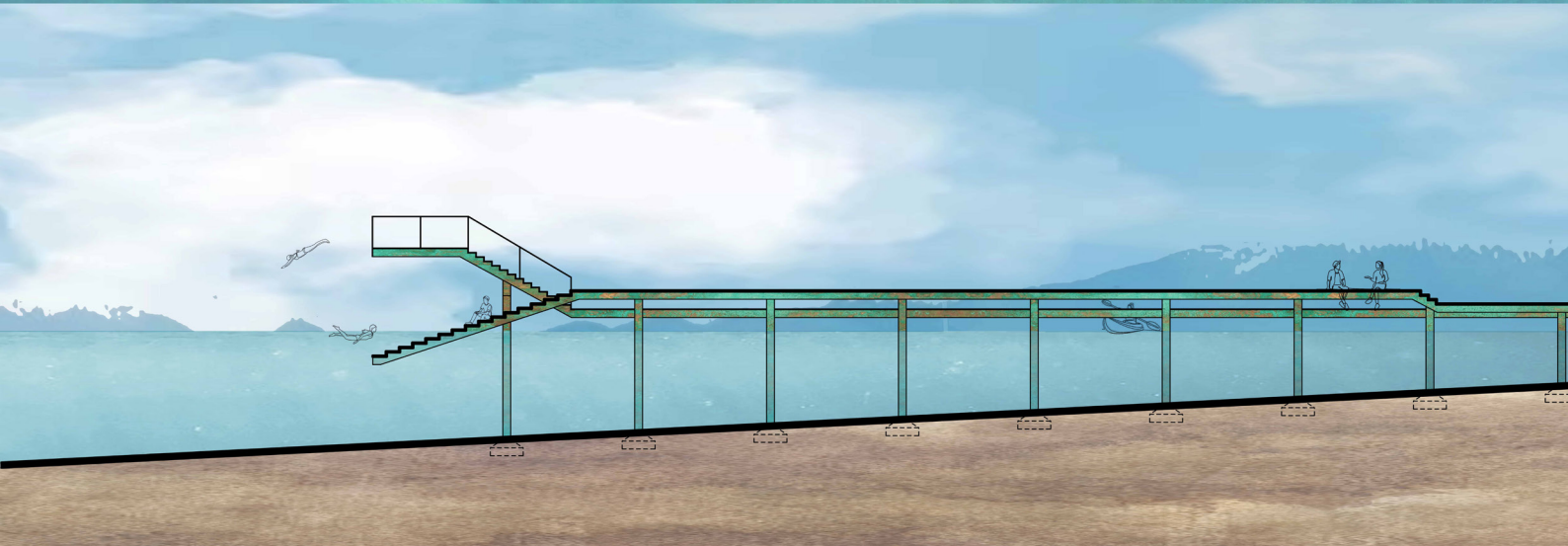
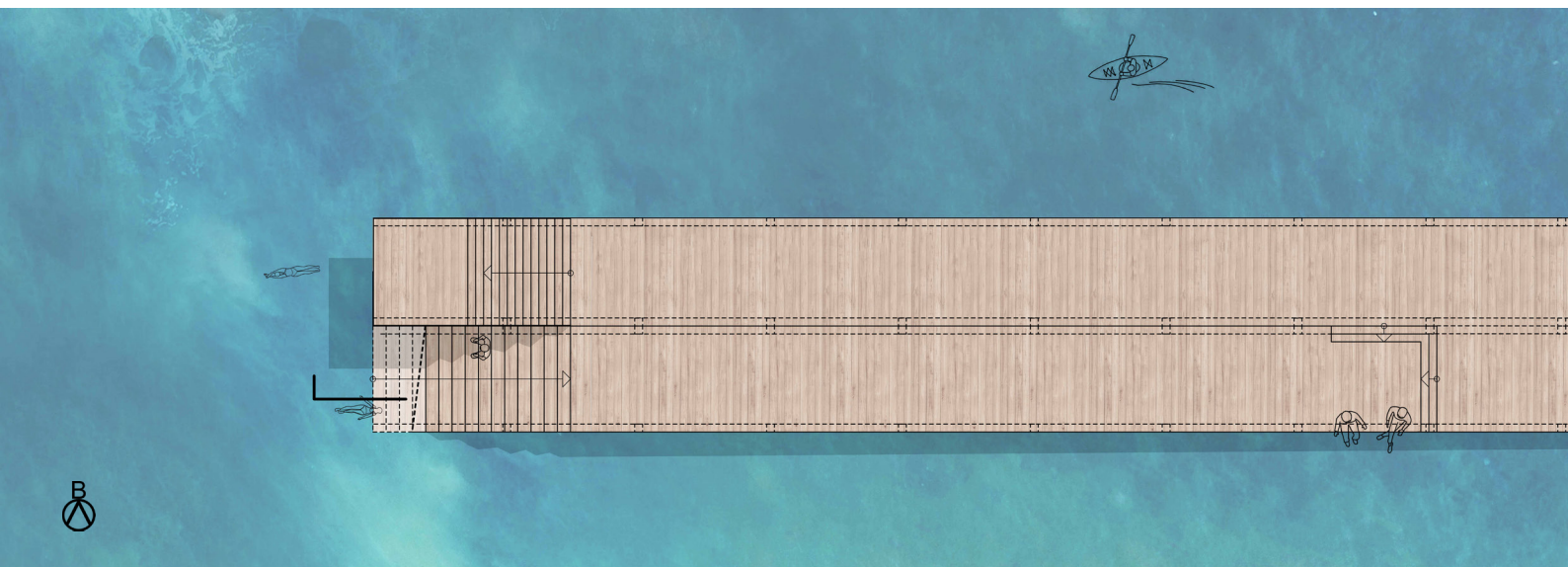

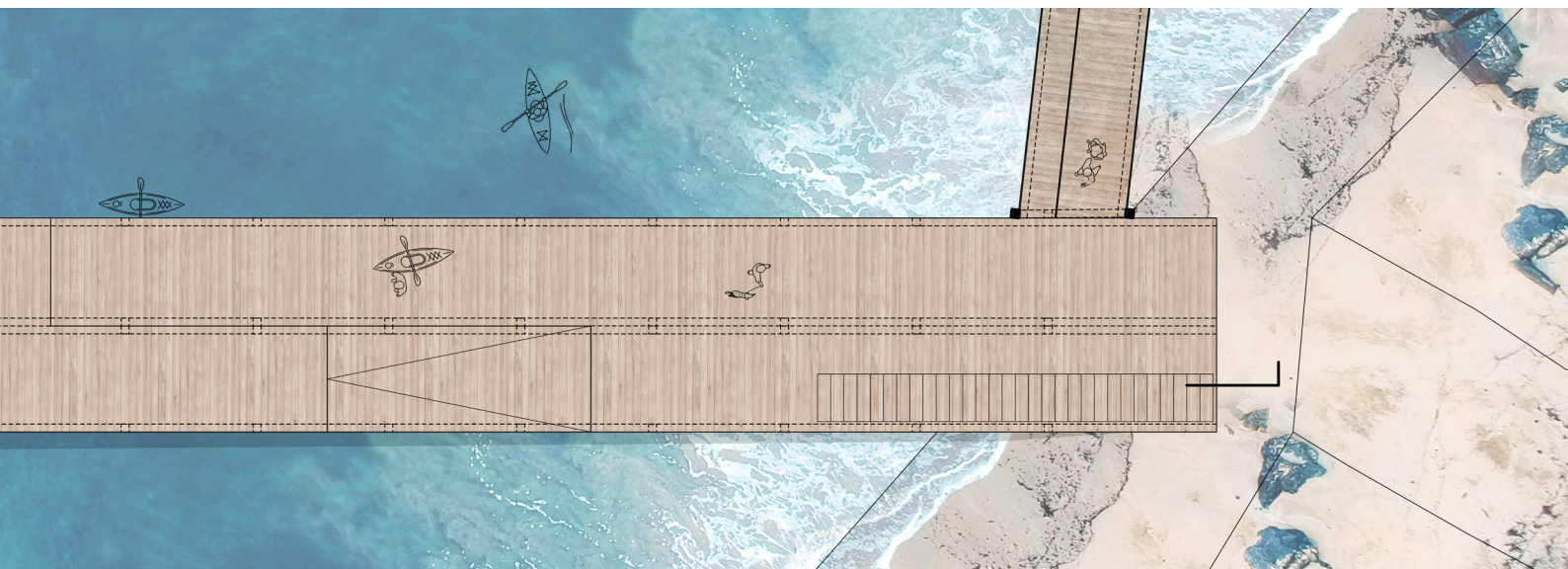

γ. Η προβλήτα στο ακρωτήριο Τούζλα

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Μίχος, Ε. 2019. Σκέψεις, δράσεις και αποτελέσματα από το εγχείρημα 'Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής'. Ανακτήθηκε στις 1/5/25. <https://epikuros-epikuros.blogspot.com/2019/08/blog-post.html>
- Παπαγιαννοπούλου, Ε. 2019. Μία βόλτα στον Φάρο του Καραμπουρνού...Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://cityculture.gr/mia-volta-ston-faro-toy-karampournou/>
- Συμβουλίδη, Χ. 2022. Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου: Ένας ανεξερεύνητος προορισμός με έναν ξεχωριστό υδροβιότοπο. Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://www.travel.gr/experiences/limnothalassa-aggelochoriou-enas-anex/>
- [χ.σ.]. 2024. Εξόρμηση στον Φάρο και τη Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου με παρατήρηση πουλιών και παλιές ιστορίες. Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://www.voria.gr/article/exormisi-ston-faro-kai-ti-limnothalassa-aggelochoriou-me-paratirisi-poylion-kai-palies>
- [χ.σ.]. 2023. Αγγελοχώρι: Το Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής απέκτησε νέα ζωή κι έγινε χώρος πολιτισμού κι ελευθερίας. Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://www.makthes.gr/to-spiti-toy-fylaka-tis-alikis-didaskei-pos-o-politismos-ghinetai-eleftheria-652225>
- [χ.σ.]. 2023. Παρέμβαση Τσαμασλή για τον Φάρο Αγγελοχωρίου: "Να γίνει επισκέψιμος μία φορά την εβδομάδα". <https://bestcity.gr/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%AD%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%83%CE%B1%CE%BC%CE%B1%CF%83%CE%BB%CE%AE-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CF%86%CE%AC%CF%81%CE%BF-%CE%B1%CE%B3%CE%B3%CE%B5%CE%BB/>
- [χ.σ.]. 2022. Το Σπίτι του φύλακα της αλυκής στο Αγγελοχώρι πρέπει να σωθεί. Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://www.lifo.gr/now/greece/spiti-toy-fylaka-tis-alykis-sto-aggelohori-prepei-na-sothei>
- [χ.σ.]. 2020. Το σακατεμένο «Σπίτι του φύλακα της Αλυκής» -Η ιστορία του σπιτιού που στέκει στο μέσο της λιμνοθάλασσας Αγγελοχωρίου. Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://www.iefimerida.gr/travel/ston-ygrotopo-tis-limnothalassas-aggelochoriou>
- [χ.σ.]. 2020. «Το σπιτάκι του φύλακα της αλυκής Αγγελοχωρίου», μια μαγευτική περιοχή NATURA. Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://www.newsbeast.gr/environment/arthro/6307312/to-spitaki-toy-fylaka-tis-alykis-aggelochoriou-mia-mageytiki-periochi-natura>
- [χ.σ.]. 2014. Πρωταρχικός στόχος του Γιώργου Τσαμασλή, η ανάδειξη του Φάρου και των Οχυρών του Αγγελοχωρίου! Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://peraia.gr/%CF%80%CF%81%CF%89%CF%84%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CF%83%CF%84%CF%8C%CF%87%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B3%CE%B9%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%BF%CF%85-%CF%84%CF%83%CE%B1%CE%B-%CE%B1/#>
- [χ.σ.]. [χ.χ.]. Αστρονομική βραδιά στον Φάρο του Αγγελοχωρίου. Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://eforigi.com.gr/news/ekdiloseis/item/1767-astronomiki-vradia-ston-faro-tou-aggeloxoriou>
- [χ.σ.]. [χ.χ.]. Προστατευόμενες περιοχές. Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου. Ανακτήθηκε στις 5/1/25. <https://axiosdelta.gr/%cf%80%cf%81%ce%bf%cf%83%cf%84%ce%b1%cf%84%ce%b5%cf%85%cf%8c%ce%bc%ce%b5%ce%bd%ce%b5%cf%82-%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9%ce%bf%cf%87%ce%ad%cf%82/%ce%bb%ce%b9%ce%bc%ce%bd%ce%bf%ce%b8%ce%ac%ce%bb%ce%b1%cf%83%cf%83%ce%b1-%ce%b1%ce%b3%ce%b3%ce%b5%ce%bb%ce%bf%cf%87%cf%89%cf%81%ce%af%ce%bf%cf%85/>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Σουέρεφ, Κ. (1998). Αρχαία λιμάνια. Θερμαϊκός κόλπος. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Συλλογικό Έργο (2002). Τα παράκτια οχυρά και η άμυνα των λιμανιών. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού. Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων.
- Συλλογικό Έργο (2001). ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1997. Αθήνα: Εκδοτικός Οίκος Α. Α. Λιβάνη.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Λιμνοθάλασσα και αλυκές Αγγελοχωρίου, και ακρωτήριο Τούζλα στο βάθος. Πηγή: Εδώ Αγγελοχώρι.
2. Λιμάνι Αγγελοχωρίου, Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής και ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο. Πηγή: Τάσος Αγάπης.
3. 4. Ορνιθοπανίδα λιμνοθάλασσας Αγγελοχωρίου. Πηγή: visit.thermaikos.
5. Οθωμανικό φρούριο, μπούνκερ και φάρος στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο. Πηγή: visit.thermaikos.
6. Παρατηρητήριο πουλιών στη λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου. Πηγή: visit.thermaikos.
7. Riviera Beach Bar στο ακρωτήριο Τούζλα. Πηγή: tripadvisor.
8. Ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο. Πηγή: Γιάννης Τριανταφυλλόπουλος.
9. 10. 11. Μουσική εκδήλωση του 1997 στο ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο. Πηγή: αρχείο Λόη Παπαδόπουλου.
12. Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής στη λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου. Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ/Δημήτρης Τοσίδης.
13. Στιγμιότυπα από εκδηλώσεις στο Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής. Πηγή: Tommy Courtis
14. 15. Στιγμιότυπα από εκδηλώσεις στο Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής. Πηγή: Μορφωτικός, Πολιτιστικός Σύλλογος Αγγελοχωρίου.
16. Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής. Πηγή: προσωπικό αρχείο.
17. Ακρωτήριο Μεγάλο Έμβολο από το λιμάνι.. Πηγή: προσωπικό αρχείο.

